

เหมาะสำหรับนักศึกษา ระดับ ปวส., ปริญญาตรี และผู้สนใจทั่วไป
โดยเฉพาะการปรับปรุงรายงานทางการเงินตรงตามแบบทการบัญชีฉบับปรับปรุง

การเงิน ธุรกิจ

BUSINESS FINANCE

ผศ. เฉลิมขวัญ ครุบุญยงค์

ซีเอ็ด

การเงินธุรกิจ

โดย ผศ. เฉลิมขวัญ ทรัพย์บุญยงค์

สงวนลิขสิทธิ์ในประเทศไทยตาม พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ © พ.ศ. 2537 โดย ผศ. เฉลิมขวัญ ทรัพย์บุญยงค์
ห้ามคัดลอก ลอกเลียน ตัดแปลง ทำซ้ำ จัดพิมพ์ หรือกระทำการอื่นใด โดยวิธีการใดๆ ในรูปแบบใดๆ
ไม่ว่าส่วนหนึ่งส่วนใดของหนังสือเล่มนี้ เพื่อเผยแพร่ในสื่อทุกประเภท หรือเพื่อวัตถุประสงค์ใดๆ
นอกจากจะได้รับอนุญาต

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

เฉลิมขวัญ ทรัพย์บุญยงค์.

การเงินธุรกิจ . -- กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น, 2555.

456 หน้า.

1. งบการเงิน. 2. การเงิน.

I. ชื่อเรื่อง.

657.3

ISBN (ebook) : 9786160841608

ผลิตและจัดจำหน่ายโดย

บริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน)
SE-EDUCATION PUBLIC COMPANY LIMITED

เลขที่ 1858/87-90 ถนนเทพรัตน แขวงบางนาใต้ เขตบางนา กรุงเทพฯ 10260 โทร. 0-2826-8000

หากมีคำแนะนำหรือติชม สามารถติดต่อได้ที่ comment@se-ed.com

คำนำ

ตำราวิชา **การเงินธุรกิจ** เล่มนี้ เรียบเรียงขึ้นเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนรายวิชา การเงินธุรกิจสำหรับนักศึกษาและประชาชนทั่วไปที่สนใจด้านการเงินธุรกิจ เนื้อหาของตำรา ประกอบด้วย ความรู้เบื้องต้นของการเงินธุรกิจ บทบาทของผู้บริหารการเงิน การวิเคราะห์งบการเงิน การบริหารเงินทุนหมุนเวียน การบริหารเงินสดและหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด การวางแผนทางการเงิน งบกระแสเงินสด การบริหารลูกหนี้ การบริหารสินค้าคงเหลือ ปัจจัยดอกเบี้ยเพื่อการตัดสินใจ งบจ่ายลงทุน ค่าของทุน การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงปริมาณ เงินทุนระยะสั้น เงินทุนระยะปานกลาง เงินทุนระยะยาว และนโยบายเงินปันผล

ผู้เขียนขอขอบคุณ บิดา มารดา ครูอาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้กับผู้เขียน ขอขอบคุณ อาจารย์รังสรรค์ เลิศในสัตย์ คณบดีคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีไทย – ญี่ปุ่น ที่ให้การสนับสนุนด้านเวลา และขอขอบคุณ บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน) ที่สนับสนุนการผลิตตำราเล่มนี้ จนเป็นตำราที่ทรงคุณค่าสำหรับผู้อ่านทุกท่าน

ถ้าพบข้อผิดพลาดประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้ทุกประการ และจะนำมาปรับปรุงให้ดีขึ้นในการจัดพิมพ์ครั้งต่อไป

ผศ. เฉลิมขวัญ ครูบุญยงค์

สารบัญ

1

บทบาทผู้บริหารทางการเงิน15

บทนำ	16
เป้าหมายทางการเงิน	16
หน้าที่ของผู้บริหารทางการเงิน	19
การบริหารทั่วไป	19
การบริหารด้านอื่นๆ	21
ธุรกิจขนาดใหญ่และมีผู้ถือหุ้นมากมาย	21
สถานะเศรษฐกิจตกต่ำและเกิดการเงินผันผวน	22
ความสัมพันธ์ของการบริหารการเงินกับธุรกิจอื่น	23
เทคนิคการวางแผนและควบคุมข้อมูล	27
การวางแผน	28
การจัดทำข้อมูลและการรายงาน	29
การวิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินงาน	29
การควบคุมและปรับปรุงแก้ไข	29
ผู้รับผิดชอบทรัพยากร	30
การกำหนดนโยบายและการวางแผนกลยุทธ์	30
การประสานงาน	31
บทสรุป	32
แบบฝึกหัด	33

2

การวิเคราะห์งบการเงิน.....35

บทนำ	36
บุคคลที่ใช้ประโยชน์จากการวิเคราะห์งบการเงิน	36
ข้อมูลเปรียบเทียบ	37

ข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์งบการเงิน	37	
ความหมายของงบแสดงฐานะการเงิน	38	
การอธิบายความหมายของรายการในงบแสดงฐานะการเงิน		40
ความหมายของงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ	45	
การวิเคราะห์งบการเงิน	48	
การวิเคราะห์งบแสดงฐานะการเงิน	49	
การวิเคราะห์ย่อยส่วนตามแนวดิ่ง	51	
การวิเคราะห์ย่อยส่วนแต่ละรายการ	52	
การวิเคราะห์ย่อยส่วนโครงสร้าง	53	
การวิเคราะห์งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ	54	
การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน	57	
ข้อจำกัดของการวิเคราะห์งบการเงินโดยอัตราส่วน		62
ข้อกำหนดเบื้องต้นในการวิเคราะห์งบการเงิน	65	
ตัวอย่างการวิเคราะห์โดยใช้งบตัวฐานร่วม	65	
ตัวอย่างการประเมินผลโดยใช้อัตราส่วน	67	
ตัวอย่างการประเมินผลโดยใช้งบตัวฐานร่วม (Commonsize Statement)		75
บทสรุป	76	
แบบฝึกหัด	77	

3

การบริหารเงินทุนหมุนเวียน91

ความหมายของเงินทุนหมุนเวียน	92
วัตถุประสงค์ของการบริหารเงินทุนหมุนเวียน	92
วงจรดำเนินงานและวงจรเงินสด	92
ตัวแปรของวงจรการดำเนินงานปกติของธุรกิจ	93
ความหมายของเงินทุนหมุนเวียน	96
ตัวอย่างการคำนวณเพื่อหาเงินทุนหมุนเวียนสุทธิ	97
งานเกี่ยวกับการบริหารเงินทุนหมุนเวียน	98
ปัจจัยกำหนดปริมาณเงินทุนหมุนเวียน	102
ผลที่เกิดจากการถือสินทรัพย์หมุนเวียนต่างกัน	104
ปัญหาของการบริหารเงินทุนหมุนเวียน	107

การกำหนดประเภทแหล่งเงินทุนหมุนเวียน	107
บทสรุป	109
แบบฝึกหัด	110

4

การบริหารเงินสดและหลักทรัพย์

ในความต้องการของตลาด113

ความหมายของเงินสดและหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด	114
การบริหารสินทรัพย์หมุนเวียน	115
การบริหารหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด	117
ความสำคัญของการถือครองเงินสด	117
การบริหารเงินสด	120
การเร่งเงินสดรับเข้า	120
การชะลอเงินสดจ่ายออก	122
การกำหนดยอดเงินฝากขั้นต่ำ	123
ระบบการเบิกเงินเกินบัญชี	123
วัตถุประสงค์ในการบริหารเงินสด	124
ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับเงินสด	125
หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด	125
บทสรุป	127
แบบฝึกหัด	128

5

การวางแผนทางการเงิน129

การวางแผนทางการเงิน	130
ขั้นตอนการวางแผนทางการเงิน	130
วัตถุประสงค์ของการวางแผนทางการเงิน	132
เครื่องมือวางแผนทางการเงินโดยงบประมาณ	133
ขั้นตอนการจัดทำงบประมาณเงินสด	134
ประโยชน์ของงบประมาณ	141
ความสัมพันธ์ของบุคคลในองค์กรต่องบประมาณ	143

ชนิดของงบประมาณ	143
การจัดทำงบประมาณตามแผนงาน	145
งบประมาณเงินสด	146
ประมาณการงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ	150
ประมาณการงบแสดงฐานะการเงิน	152
บทสรุป	154
แบบฝึกหัด	155

6 งบกระแสเงินสด169

ความหมายของงบกระแสเงินสด	170
ประโยชน์ของงบกระแสเงินสด	170
ข้อมูลสำหรับการจัดทำงบกระแสเงินสด	172
การจัดทำงบกระแสเงินสด	176
กิจกรรมดำเนินงาน	177
กิจกรรมการลงทุน	179
กิจกรรมการจัดหาเงิน	180
วิธีการจัดทำงบกระแสเงินสด	183
บทสรุป	192
แบบฝึกหัด	194

7 การบริหารลูกหนี้.....209

การบริหารลูกหนี้	210
การวิเคราะห์อายุหนี้	210
วัตถุประสงค์ของการบริหารลูกหนี้	212
ปัจจัยที่กำหนดขนาดของลูกหนี้การค้า	212
ทางเลือกของการบริหารลูกหนี้	218
ประสิทธิภาพการจับเก็บหนี้	219
หลักในการพิจารณาให้สินเชื่อแก่ลูกค้า	221
บทสรุป	223
แบบฝึกหัด	225

8

การบริหารสินค้ำคงคลัง233

การบริหารสินค้ำคงคลัง	234
การสั่งซื้อที่เกิดการประหยัดโดยขนาด	234
ความสำคัญของการบริหารสินค้ำคงคลัง	235
ประเภทของสินค้ำคงคลัง	235
วัตถุประสงค์ของการมีสินค้ำคงคลัง	236
ประเภทของต้นทุนสินค้ำคงคลัง	237
วัตถุประสงค์ของการบริหารสินค้ำคงคลัง	239
แนวทางในการบริหารสินค้ำคงคลัง	239
การจัดลำดับความสำคัญของสินค้ำคงคลัง	240
ค่าใช้จ่ายสำหรับของคงคลัง	240
ระดับความเหมาะสมของสินค้ำคงคลัง	244
ประสิทธิภาพของการบริหารสินค้ำคงคลัง	244
ปริมาณการสั่งซื้อที่เหมาะสม	244
จุดสั่งซื้อ	248
ระดับสินค้าเพื่อความปลอดภัยที่เหมาะสม	251
สรุป	253
แบบฝึกหัด	254

9

ปัจจัยดอกเบี้ยเพื่อการตัดสินใจ261

ปัจจัยดอกเบี้ยเพื่อการตัดสินใจ	262
วัตถุประสงค์	262
เงินรวมทบต้น	262
เงินรวมทบต้นของเงินเพียงงวดเดียว	263
เงินรวมทบต้นของเงินหลายงวด แต่ละงวดเท่าๆ กัน	265
เงินรายปี	267
เงินรวมทบต้นของเงินหลายๆ งวด แต่ละงวดไม่เท่ากัน	268
มูลค่าปัจจุบัน	270
การคำนวณอัตราดอกเบี้ย	274
บทสรุป	276
แบบฝึกหัด	277

10

งบจ่ายลงทุน283

งบจ่ายลงทุน (Capital Budgeting)	284
การตัดสินใจจ่ายลงทุน	284
กระบวนการจัดทำงบจ่ายลงทุน	285
ปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจจ่ายลงทุน	286
อัตราผลตอบแทนที่ต้องการ	286
กระแสเงินสดจ่ายลงทุน	287
กระแสเงินสดรับจากการลงทุน	287
เครื่องมือประเมินโครงการลงทุน	288
การจัดสรรเงินลงทุนและจัดลำดับโครงการ	290
การตัดสินใจเลือกโครงการลงทุน	294
การพิจารณาลงทุนซื้อสินทรัพย์ถาวร	292
การพิจารณาลงทุนในธุรกิจอื่นๆ	296
เกณฑ์การประเมิน	306
บทสรุป	307
แบบฝึกหัด	308

11

ค่าของทุน.....313

ค่าของทุน	314
เหตุผลการวิเคราะห์ค่าของทุน	314
ความหมายของค่าของทุน	314
ประเภทของค่าของทุน	314
ค่าของทุนของหนี้สิน	315
ค่าของทุนของส่วนเจ้าของ	320
ค่าของทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก	325
ค่าของทุนส่วนเพิ่ม	326
สรุป	328
แบบฝึกหัด	329

12

การวิเคราะห์ต้นทุน ปริมาณ และกำไร337

จุดคุ้มทุน	338
ต้นทุน	338
วิธีคำนวณหาจุดคุ้มทุน	341
เงินสดคุ้มทุน	348
การวางแผนกำไร	349
การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนกรณีสินค้าหลายชนิด	350
จุดคุ้มทุนกับนโยบายราคา	353
ข้อกำหนดของการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน	355
บทสรุป	356
แบบฝึกหัด	357

13

ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของปริมาณ367

ความเสี่ยงของธุรกิจ	368
ความเสี่ยงทางการเงิน	369
การยอมรับความเสี่ยง	370
ลักษณะของความเสี่ยง	370
การประเมินความเสี่ยง	371
การบริหารจัดการความเสี่ยง	371
การวัดระดับความเสี่ยง	372
การวิเคราะห์ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของปริมาณ	374
ประเภทของผลกระทบ	378
บทสรุป	384
แบบฝึกหัด	386

14

เงินทุนระยะสั้น391

ความหมายเงินทุนระยะสั้น	392
ประเภทของเงินทุนระยะสั้น	392
เงินกู้ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน	394

เงินกู้มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน	395
การจัดหาเงินทุนระยะสั้น	396
ต้นทุนของเครดิตทางการค้า	398
สรุป	398
แบบฝึกหัด	400

15 เงินทุนระยะปานกลาง.....401

ความหมายเงินทุนระยะปานกลาง	402
เงินกู้ระยะปานกลาง	402
เงินกู้ระยะปานกลางแบบเครดิตชนิดหมุนเวียน	403
เงินกู้ระยะปานกลางแบบธรรมดา	405
เงินกู้จากบริษัทประกัน	406
เงินกู้ระยะปานกลางจากสถาบันการเงินอื่นๆ	407
เงินกู้ระยะปานกลางโดยใช้เครื่องจักรอุปกรณ์เป็นหลักประกัน	407
การเช่าสินทรัพย์ระยะยาว	409
ความหมายของการเช่าสินทรัพย์ระยะยาว	410
เงินกู้ยืมธรรมดา	413
สรุป	414
แบบฝึกหัด	415

16 เงินทุนระยะยาว.....417

ความหมายเงินทุนระยะยาว	418
เงินกู้ระยะยาว	419
รูปแบบของการกู้ยืมระยะยาว	420
ประเภทของหุ้นกู้	421
ตราสารอนุพันธ์	422
หุ้นบุริมสิทธิ	422
หุ้นสามัญ	423
สรุป	425
แบบฝึกหัด	426

นโยบายเงินปันผล.....427

นโยบายเงินปันผล	428
นโยบายเงินปันผลและโอกาสการลงทุน	429
ขั้นตอนการจ่ายเงินปันผล	433
ประเภทของนโยบายเงินปันผล	435
จำนวนเงินปันผลจ่ายต่อหุ้นคงที่	435
อัตราการจ่ายเงินปันผลคงที่	435
กำหนดเป้าหมายของอัตราเงินปันผลจ่าย	436
เงินปันผลที่จ่ายปกติบวกเงินปันผลพิเศษ	436
ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการกำหนดนโยบายเงินปันผล	437
สภาพคล่อง	437
ความสามารถในการกู้ยืม	438
ข้อจำกัดในสัญญาการกู้ยืม	438
ความพอใจของผู้ถือหุ้น	439
ข้อจำกัดตามกฎหมาย	439
การควบคุม	440
เงินปันผลที่ไม่ใช่เงินสด	440
นโยบายเงินปันผล (Dividend Policy)	444
ผลกระทบของการจ่ายหุ้นปันผล	442
การแยกหุ้นและการซื้อหุ้นกลับคืน	444
สรุป	445
แบบฝึกหัด	446

ภาคผนวก ตารางการหามูลค่าของเงิน.....447

บรรณานุกรม.....453

1 บทบาทผู้บริหารทางการเงิน

สาระสำคัญ

การเงินธุรกิจเป็นการศึกษาข้อมูลเพื่อจัดการทางการเงิน และการตัดสินใจทางการเงินของธุรกิจ ศึกษาถึงเทคนิคเพื่อการวิเคราะห์และแก้ปัญหาทางการเงินและการจัดการการเงินที่ดี ให้มีความรอบรู้เรื่อง การจัดทำงบประมาณ การวางแผนในการจัดหาเงินทุน และการจัดสรรทรัพยากรเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ สูงสุด โดยการศึกษาทางการเงินธุรกิจจะแบ่งออกเป็นการศึกษาระยะสั้นและระยะยาว ระยะสั้นจะเป็น การศึกษาเกี่ยวกับการบริหารเงินทุนหมุนเวียน โดยเน้นสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียน ส่วน ระยะยาวจะศึกษาการลงทุนในโครงการเพื่อพิจารณารายได้ส่วนที่เพิ่มกับต้นทุนส่วนที่เพิ่มขึ้น ควรใช้แหล่ง เงินทุนจากส่วนของผู้ออกหุ้นหรือจากการกู้ยืม และควรจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นหรือไม่ เป็นการคำนึง ถึงความมั่งคั่งของธุรกิจในระยะยาว

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเป้าหมายทางการเงิน
2. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจหน้าที่ของผู้บริหารทางการเงิน
3. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจความสัมพันธ์ของการบริหารการเงินของธุรกิจขนาดใหญ่
4. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเทคนิคการวางแผนและการควบคุมข้อมูล

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. สามารถอธิบายเป้าหมายทางการเงินได้อย่างถูกต้อง
2. สามารถอธิบายหน้าที่ของผู้บริหารทางการเงินได้อย่างถูกต้อง
3. สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของการบริหารการเงินกับธุรกิจขนาดใหญ่ได้อย่างถูกต้อง
4. สามารถอธิบายเทคนิคการวางแผนและการควบคุมข้อมูลได้อย่างถูกต้อง

เนื้อหาสาระ

ศึกษาถึงเป้าหมายทางการเงิน บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารทางการเงิน ความสัมพันธ์ของการบริหาร การเงินกับธุรกิจขนาดใหญ่ และศึกษาเทคนิคการวางแผนและการควบคุมข้อมูลของผู้บริหารทางการเงิน

บทนำ

การเงินธุรกิจเป็นวิชาที่ว่าด้วยการศึกษาด้านการจัดการทางการเงินและการตัดสินใจทางการเงินของธุรกิจ เป็นการศึกษาถึงการบริหารจัดการการเงินที่ดี โดยรอบรู้เรื่องการจัดทำงบประมาณ การวางแผนในการจัดหาเงินทุน และการใช้ทรัพยากรเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการศึกษาทางการเงินธุรกิจจะแบ่งออกเป็นการศึกษาระยะสั้นและระยะยาว ระยะสั้นจะเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารเงินทุนหมุนเวียน โดยเน้นสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียน ส่วนระยะยาวจะศึกษาถึงแนวทางการลงทุนในโครงการใด ควรใช้แหล่งเงินทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้นหรือการกู้ยืม และควรจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นหรือไม่ เป็นการคำนึงถึงความมั่งคั่งของธุรกิจ ความต้องการเพื่อให้ทราบถึงหน้าที่ของผู้บริหารทางการเงิน การดำเนินธุรกิจจำเป็นต้องมีการจัดหาเงินทุนมาใช้ในการดำเนินงานและการนำเงินทุนที่ได้มาไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด การบริหารเงินให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดจะก่อให้เกิดความมั่งคั่งสูงสุดกับธุรกิจ

ความรับผิดชอบของผู้บริหารการเงินได้ขยายกว้างออกไปเพื่อรองรับการแข่งขันทางธุรกิจที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้น ผู้บริหารการเงินจำเป็นต้องเป็นผู้ที่ทันกับเหตุการณ์และยุคสมัย โดยคำนึงถึงเป้าหมายขององค์กรเป็นหลักพื้นฐานในการบริหารจัดการการเงิน

เป้าหมายทางการเงิน

เป้าหมายทางการเงิน (Goal of the Firm) หมายถึง แนวทางในการกำหนดความต้องการเบื้องต้น และเป็นสิ่งที่จะทำให้ผู้มีส่วนได้เสียในองค์กรเกิดความพึงพอใจ เช่น พนักงาน ลูกจ้าง เจ้าหนี้ เจ้าของธุรกิจ ลูกค้า โดยเป้าหมายนั้นแบ่งเป็นเป้าหมายระยะสั้นและระยะยาวได้ดังตารางที่ 1.1 ดังนี้

ตารางที่ 1.1 เป้าหมายทางการเงินของธุรกิจ

เป้าหมายทางการเงินของธุรกิจ	
เป้าหมายระยะสั้น	เป้าหมายระยะยาว
กำไรสูงสุด(Profit Maximization) โดยคำนึงถึงความต้องการเบื้องต้นที่ธุรกิจสามารถทำได้ เป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่ามากที่สุด แต่เป้าหมายระยะสั้นไม่คำนึงถึงการลงทุนของธุรกิจในอนาคต เมื่อธุรกิจต้องการเงินทุนเพิ่มเพื่อดำเนินงานให้ได้ผลตอบแทนกับผู้ถือหุ้นสูงสุด	ความมั่งคั่งสูงสุด (Wealth Maximization) เป็นเป้าหมายที่กว้างกว่าเป้าหมายเพื่อกำไรสูงสุด นั้นหมายถึงธุรกิจมีเป้าหมายเพื่อสร้างกำไรสูงสุด แล้วยังต้องคำนึงถึงการสร้างผลตอบแทนให้เป็นที่น่าพอใจสำหรับผู้ถือหุ้นด้วย ผลตอบแทนที่ผู้ถือหุ้นจะได้รับนั้นคือกำไรสุทธิต่อหุ้น (Earning per Share) ผู้ถือหุ้นจะได้รับกำไรต่อหุ้นเมื่อธุรกิจมีกำไรส่วนที่เหลือจากการจัดสรรแล้ว และเล็งเห็นถึงการลงทุนเพิ่มในอนาคต จึงได้ประกาศจ่ายเงินปันผลต่อหุ้น

การคำนึงถึงเป้าหมายระยะสั้นและเป้าหมายระยะยาว ศึกษาได้ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1.1 บริษัท A กำลังตัดสินใจเลือกลงทุนโครงการ โดยมีข้อมูลของโครงการลงทุน 2 บริษัท บริษัท A ควรเลือกลงทุนในบริษัทใด

บริษัท โต๊ะกลม จำกัด		บริษัท โต๊ะเหลี่ยม จำกัด	
กำไรสุทธิ	500,000 บาท	600,000 บาท	
กำไรสุทธิต่อหุ้น	5 บาท	3 บาท	

บริษัท A ควรเลือกลงทุนใน บริษัท โต๊ะกลม จำกัด เนื่องจากทำกำไรสุทธิต่อหุ้นมากกว่าบริษัท โต๊ะเหลี่ยม จำกัด

จากตัวอย่างที่ 1. 1 เป็นการแสดงผลการดำเนินงานของ บริษัท โต๊ะกลม จำกัด และบริษัท โต๊ะเหลี่ยม จำกัด ซึ่งแสดงผลกำไรสุทธิและกำไรสุทธิต่อหุ้นของทั้งสองบริษัท ถ้าพิจารณาเพียงกำไรสุทธิอย่างเดียวนั้น ควรเลือกลงทุนใน บริษัท โต๊ะเหลี่ยม จำกัด เนื่องจากมีความสามารถในการทำกำไรสุทธิได้สูงกว่า แต่เมื่อพิจารณากำไรสุทธิต่อหุ้นด้วยแล้ว พบว่า บริษัท โต๊ะกลม จำกัด แสดงให้เห็นถึงกำไรสุทธิต่อหุ้นที่สูงกว่า ดังนั้น ถ้าต้องการพิจารณาในเรื่องของความมั่งคั่งทางธุรกิจ ควรเลือกลงทุนใน บริษัท โต๊ะกลม จำกัด เพราะว่าให้ผลตอบแทนในรูปของกำไรสุทธิต่อหุ้นมากกว่า บริษัท โต๊ะเหลี่ยม จำกัด

การบริหารการเงินมีความสำคัญเริ่มตั้งแต่พื้นฐานในการเป็นผู้วางระบบข้อมูลและเก็บข้อมูล ซึ่งจะมีผลต่อการรักษาสินทรัพย์ทั้งที่เป็นเงินสดและทรัพยากรต่างๆ ให้เกิดความมั่นคงในธุรกิจ นอกจากนี้ การบริหารการเงินยังมีบทบาทสำคัญในการประหยัดเงินและทรัพยากรต่างๆ โดยเฉพาะทางด้านการเงินนั้นมีบทบาทในการพิจารณาโครงสร้างการกู้ยืม การออกหุ้นกู้ และการออกหุ้นทุน ซึ่งการตัดสินใจจะมีส่วนในการประหยัดอัตราดอกเบี้ย การได้รับเงื่อนไขที่ดีกว่า การมีความคล่องตัวในการดำเนินธุรกิจ ความพร้อมที่จะหลีกเลี่ยงหรือเผชิญกับภาวะผันผวนทางการเมือง เหล่านี้เป็นบทบาทและความสำคัญของนักการเงินในการสร้างความประหยัดและลดความเสี่ยง นอกจากนี้ นักการเงินมีส่วนในการวางระบบการวางแผน การวิเคราะห์การวางระบบด้านต่างๆ และการควบคุมผลการดำเนินงานโดยส่วนรวม ทั้งนี้เพื่อให้การใช้ทรัพยากรทั้งหลายมีประสิทธิภาพสูงสุด

บทบาทอีกประการหนึ่งของนักการเงินที่สำคัญคือ การร่วมตัดสินใจในประเด็นต่างๆ ที่มีความสำคัญต่อความอยู่รอดของธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นการจัดสรรทรัพยากร การลงทุนใหม่ๆ การลงทุนในสินทรัพย์ระยะยาว การวางแผนกลยุทธ์ การวางแผนองค์กรต่างๆ สิ่งเหล่านี้เป็นการร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับภาวะความเสี่ยงของธุรกิจต่างๆ หากตัดสินใจถูกต้องแล้ว ก็สามารถรักษาความสมดุลระหว่างความเสี่ยงและผลกำไรให้ธุรกิจได้

เมื่อมองในมุมกว้างจะพบว่า ความสำคัญของการบริหารการเงินคือ เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ ทำให้เกิดการปรับปรุงคุณภาพชีวิตในสังคมให้ดีขึ้น เพราะว่าทำให้ทุกคนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีส่วนช่วยสร้างความสมดุลระหว่างความเสี่ยงและผลกำไร เพื่อทำให้ธุรกิจมีความเจริญและมีคุณค่าสูงขึ้น อีกทั้งยังเป็นผู้ช่วยกำหนดความสำเร็จและความอยู่รอดของธุรกิจต่างๆ

ในระบบเศรษฐกิจเสรีดังเช่นประเทศไทย ภาคธุรกิจเอกชนได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐ และมีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจค่อนข้างสูง ดังนั้น หากธุรกิจใดในภาคเอกชนมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานสูง มีการจัดสรรทรัพยากรอย่างประหยัดและได้ผลสูงสุด ก็เท่ากับผู้บริหารการเงินได้ใช้ความรู้ความสามารถเต็มที่ มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ความเจริญ และพัฒนาเศรษฐกิจให้แก่ประเทศไทยโดยตรงด้วย

หน้าที่ของผู้บริหารทางการเงิน

ผู้บริหารการเงินยุคใหม่ควรมีความรู้ความชำนาญในเรื่องการบริหารองค์กร ให้องค์กรของตนเองประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน หน้าที่ของการบริหารการเงินที่ดี ประกอบด้วย หน้าที่พื้นฐานในการบริหารกิจการทั่วไป และหน้าที่ด้านอื่นสำหรับผู้บริหารการเงิน

การบริหารทั่วไป

การบริหารการเงินมีการพัฒนาตามลักษณะและภาวะของการประกอบธุรกิจมาตั้งแต่อดีต เมื่อลักษณะของธุรกิจและสภาวะแวดล้อมในการทำธุรกิจเปลี่ยนแปลงไป จึงเกิดปัญหาการเงินแบบใหม่ๆ ขึ้น ทำให้บทบาทของนักการเงินที่จะต้องบริหารการเงินเปลี่ยนแปลงไปด้วย หน้าที่พื้นฐานที่จะกล่าวถึงในที่นี้เป็นหน้าที่ที่จะต้องทำในอดีตและในปัจจุบันก็ยังคงปฏิบัติกันอยู่ หน้าที่ของการบริหารการเงินจะเกี่ยวข้องกับการแสวงหาเงินทุนมาไว้ในธุรกิจ นั้นหมายถึง ผู้บริหารการเงินต้องสร้างความสัมพันธ์กับแหล่งเงินทุนต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งที่เป็น แหล่งกู้ยืมและแหล่งจัดหาเงินทุน ตลอดจนการติดตามตลาดทุนอย่างสม่ำเสมอ เมื่อผู้บริหารเงินจัดหาเงินทุนมาได้แล้ว ผู้บริหารการเงินมีหน้าที่ต้องบริหารให้มีการใช้เงินทุนอย่างประหยัด และมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยการพิจารณาเงินเพื่อไปลงทุนในโครงการใหม่หรือลงทุนในหลักทรัพย์ต่างๆ จำเป็นต้องดูแลให้การลงทุนนั้นมีกำไรคุ้มกับความเสี่ยงและต้นทุนที่ได้เงินทุนนั้นมา การลงทุนในด้านต่างๆ นั้นจะทำให้ธุรกิจมีมูลค่าเพิ่มขึ้น ราคาหุ้นเพิ่มขึ้น และเมื่อมีกำไรสะสมไว้แล้ว ผู้บริหารการเงินก็จะร่วมพิจารณานโยบายในการจ่ายเงินปันผล เพื่อเป็นการตอบแทนผู้ถือหุ้นอีกทางหนึ่งด้วย

หลังจากเกิดเศรษฐกิจตกต่ำ ทำให้ธุรกิจมีหนี้สินมากและมีกำไรลดลงหรือมีผลขาดทุน ธุรกิจไม่สามารถชำระหนี้หรือหารายได้มาให้คุ้มกับค่าใช้จ่ายได้ จนในที่สุดก็เกิดภาวะล้มละลาย ดังนั้น บทบาทของการบริหารการเงินจึงหันไปให้ความสนใจการจัดโครงสร้างการเงินให้มั่นคง เพื่อให้ธุรกิจมีเงินทุนเพียงพอต่อการดำเนินงานต่อไป มีฐานะการเงินมั่นคง ไม่ต้องกู้ยืมเพิ่มขึ้น และสามารถชำระดอกเบี้ยของเงินกู้ยืมได้โดยสะดวกและทันเวลา นอกจากนี้ ยังเน้นการควบคุมค่าใช้จ่ายต่างๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำกำไรให้ดีขึ้น ในขณะเดียวกัน จะป้องกันมิให้ธุรกิจนั้นนำเงินทุนไปจมอยู่กับสินทรัพย์ที่ไม่หมุนเวียนต่างๆ มากจนเกินไป ถ้านำเงินทุนไปจมในสินทรัพย์ที่ไม่หมุนเวียนมากเกินไป จะไม่ก่อให้เกิดรายได้แก่ธุรกิจ

ผลกระทบที่รุนแรงที่ทำให้เกิดการขาดทุนและทำให้ธุรกิจล้มละลาย โดยทั่วไปมักจะประสบปัญหาอย่างหนึ่งเสมอคือการขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งผู้บริหารการเงินจะต้องรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหานี้ โดยบริหารธุรกิจให้มีสภาพคล่องเหมาะสม และเมื่อผู้บริหารการเงินได้วิเคราะห์ปัญหาต่างๆ โดยรอบด้านแล้ว ก็จะพบว่านอกเหนือจากหน้าที่ของตนในการแสวงหาเงินทุนจากแหล่งภายนอก ตลอดจนจัดให้มีเงินทุนจากผู้ถือหุ้นให้เพียงพอแล้ว วิธีแก้ไขปัญหาเงินขาดแคลนอีกด้านหนึ่งก็คือ การวางระบบการบริหารการเงิน เช่น การตัดสินใจเพื่อลงทุนในโครงการที่ธุรกิจขาดแคลนและลงทุนในสินทรัพย์ที่ไม่หมุนเวียน ซึ่งจะต้องมีระบบและกลไกเพื่อพิจารณาการบริหารที่ดีขึ้น ผู้บริหารการเงินจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และตัดสินใจด้วย มิใช่ฝ่ายบริหารหรือฝ่ายผลิตตัดสินใจเองฝ่ายเดียว หรือต้องไม่เปิดโอกาสให้ดำเนินการไปก่อน โดยฝ่ายการเงินมิได้มีโอกาสที่จะพิจารณาความคุ้มค่าและจัดเงินทุนไว้อย่างล่วงหน้า

นอกจากการลงทุนในสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนแล้ว ผู้บริหารการเงินจะพบว่า การบริหารสินทรัพย์หมุนเวียนต้องมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพและใช้เงินทุนอย่างประหยัด โดยผู้บริหารการเงินต้องให้ความสนใจเกี่ยวกับวิธีการบริหารลูกหนี้ การบริหารเครดิต ตลอดจนการเรียกเก็บเงินของฝ่ายขาย เพื่อป้องกันเงินทุนไปจมอยู่กับบัญชีลูกหนี้มากเกินไป ขณะเดียวกัน ต้องสนใจเกี่ยวกับการบริหารสินค้าคงเหลือ ไม่ว่าจะเป็นวัตถุดิบ สินค้าระหว่างผลิต หรือสินค้าสำเร็จรูป สินค้าคงเหลือเป็นของคงเหลือที่มีต้นทุนสูง ผู้บริหารการเงินจำเป็นต้องสนใจมากกว่าฝ่ายอื่น เพื่อป้องกันมิให้เงินทุนไปจมอยู่ในสินทรัพย์ประเภทสินค้าคงเหลือมากเกินไปจนเกินไป ควรมีการบริหารจัดการให้สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนเหล่านี้นี้มีความคล่องตัวอย่างเหมาะสม

การขาดแคลนเงินทุนนั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเมื่อไม่มีการวางแผนป้องกันไว้ล่วงหน้า ดังนั้นผู้บริหารการเงินที่พึงควรให้ความสนใจในระบบต้นทุนและระบบการบัญชี เพื่อให้ธุรกิจกำหนดต้นทุนการผลิต ตลอดจนต้นทุนในการบริหารต่างๆ อย่างครบถ้วน สิ่งเหล่านี้จะเป็นพื้นฐานสำคัญที่ทำให้ฝ่ายขายสามารถตั้งราคาขายให้เหมาะสม ในขณะเดียวกัน ก็เป็นพื้นฐานสำคัญของการวางระบบการวางแผนและระบบงบประมาณของธุรกิจ ผลของการบริหารเงินทุนจะทำให้เห็นถึงฐานะการเงินของธุรกิจและแนวทางในการแก้ไขเพื่อป้องกันมิให้ธุรกิจเกิดผลขาดทุน ผู้บริหารการเงินควรให้ความสนใจในการคาดคะเนรายรับและค่าใช้จ่ายต่างๆ ล่วงหน้า (งบประมาณ) เพื่อที่จะทราบฐานะเงินสดหมุนเวียนในระยะสั้นได้ ทั้งนี้เพื่อขจัดปัญหาฉุกเฉินที่จะเกิดการขาดแคลนเงินโดยมิได้ติดต่อกับสถาบันการเงินล่วงหน้า

การบริหารด้านอื่นๆ

เมื่อทราบถึงความสำคัญของการบริหารการเงินในขั้นพื้นฐานแล้ว ผู้บริหารการเงินสมควรเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทราบข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนของการบริหาร เพื่อให้การบริหารการเงินนั้นเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งหน้าที่ต่างๆ นั้นประกอบด้วยการบริหารเงินเมื่อธุรกิจมีผู้ถือหุ้นมากมาย และเมื่อธุรกิจเกิดความผันผวนทางการเงิน

ธุรกิจขนาดใหญ่และมีผู้ถือหุ้นมากมาย

เมื่อธุรกิจมีขนาดใหญ่ขึ้น การบริหารธุรกิจจะมีความซับซ้อนมากขึ้นกว่าธุรกิจขนาดเล็ก การแสวงหาผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพจึงเป็นปัญหาสำหรับเจ้าของธุรกิจ ดังนั้น ธุรกิจขนาดใหญ่จึงต้องเริ่มวางระบบงานต่างๆ เข้ามาช่วยบริหาร ถึงแม้ว่าผู้บริหารจะมิได้มีความสามารถสูงสุด แต่อย่างน้อยควรมีระบบบริหารขั้นพื้นฐานที่ดีเพียงพอที่จะทดแทนการบริหารธุรกิจให้ดีในทุกหน่วยงานและทุกด้าน บทบาทของผู้บริหารทางการเงินในธุรกิจจึงต้องมีความเกี่ยวข้องกับการวางระบบต่างๆ เพื่อสนับสนุนการบริหาร เช่น ระบบงบประมาณ ระบบการวางแผน ระบบการตั้งเป้าหมาย ระบบการประเมินผลงาน และระบบผลตอบแทนผู้บริหาร เป็นต้น

ระบบต่างๆ เหล่านี้ประกอบด้วยระบบข้อมูลและระบบการรายงาน ผู้บริหารทางการเงินมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการจัดทำรายงานข้อมูลต่างๆ ในธุรกิจนั้นเพื่อความเป็นระเบียบและสามารถเรียกใช้ได้โดยสะดวก ทั้งนี้ไม่ใช่ข้อมูลเฉพาะทางด้านการเงินเท่านั้น แต่ต้องคำนึงถึงข้อมูลในด้านอื่นๆ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินของธุรกิจด้วย นอกเหนือจากระบบข้อมูลแล้ว ผู้บริหารทางการเงินควรเป็นผู้ที่มีความสามารถในการออกแบบระบบรายงานผลข้อมูลภายใน ซึ่งเท่ากับเป็นการพิจารณาข้อมูลภายในด้วย จึงควรนำมาวิเคราะห์และตัดสินใจเพื่อควรนำเสนอรายงานอย่างถูกต้อง

เมื่อธุรกิจมีขนาดใหญ่มากขึ้น การระดมเงินทุนจึงเกิดจากการตัดสินใจประกาศขายหุ้นให้แก่นักลงทุน ทำให้ธุรกิจนั้นมีผู้ถือหุ้นมากขึ้น การที่มีผู้ถือหุ้นมากมายขึ้น จะทำให้การบริหารธุรกิจจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงไป โดยต้องคำนึงถึงผู้ถือหุ้นที่มีได้มีส่วนร่วมบริหารในธุรกิจโดยตรง ผู้บริหารทางการเงินควรคำนึงถึงระบบการรายงานภายนอกด้วย เพื่อส่งรายงานให้แก่ผู้ถือหุ้นภายนอกได้ทราบความเคลื่อนไหวของธุรกิจตลอดเวลา และควรทำรายงานเพื่อเสนอหน่วยงานควบคุมของภาครัฐบาล เพื่อให้บุคคลภายนอกได้ทราบฐานะทางการเงินของธุรกิจอย่างยุติธรรม

ในขณะเดียวกัน ควรระมัดระวังมิให้มีการเปิดเผยข้อมูลมากเกินไปจนเกิดความเหมาะสม เนื่องจากคู่แข่งอาจนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้ประโยชน์เพื่อสร้างความได้เปรียบของคู่แข่งได้ นอกจากนี้ผู้บริหารทางการเงินควรให้ความห่วงใยเกี่ยวกับฐานะทางการเงินและราคาหุ้นของธุรกิจ โดยเฉพาะในกรณีที่มีการซื้อขายหุ้นหรือซื้อขายธุรกิจกัน ผู้บริหารทางการเงินมีหน้าที่ในการประเมินมูลค่าของธุรกิจ การติดตามสินทรัพย์และการประเมินมูลค่าธุรกิจโดยส่วนรวม และการรักษาความสัมพันธ์กับผู้ถือหุ้นด้วย

หน้าที่อีกประการหนึ่งของผู้บริหารทางการเงินสำหรับธุรกิจที่มีขนาดใหญ่และมีผู้ถือหุ้นมากมายคือ การคำนึงถึงเหตุการณ์ในอนาคต การบริหารธุรกิจขนาดใหญ่เปรียบเสมือนการขับเครื่องบินทันสมัยขนาดใหญ่ จึงไม่สามารถขับเคลื่อนด้วยความเร็วเท่ากับเครื่องบินเล็กได้ ธุรกิจเหล่านี้ต้องมีการคาดคะเนผลการประกอบการในอนาคต มีการวิเคราะห์และวางแผนด้านการตลาด วิเคราะห์การแข่งขัน วิเคราะห์อัตราความเจริญก้าวหน้า วิเคราะห์การลงทุนและผลกำไร วิเคราะห์สภาพคล่องในระยะยาว และวิเคราะห์ฐานะทางการเงินด้านหนี้สินและเงินลงทุนของธุรกิจ ผู้บริหารทางการเงินมีบทบาทอย่างมากในการเสนอแนะข้อมูลต่างๆ ที่ช่วยวิเคราะห์ความอยู่รอดขององค์กรในอนาคต และช่วยให้ผู้บริหารของธุรกิจตัดสินใจด้วยความรอบคอบมากที่สุด

สภาวะเศรษฐกิจตกต่ำและเกิดการเงินผันผวน

ปัจจุบันสภาวะเศรษฐกิจและการเงินมีความผันผวนอย่างมากและเกิดขึ้นบ่อยครั้ง ไม่ว่าจะเป็นการขึ้นลงประจำวันของราคาน้ำมัน ราคาพืชผล อัตราดอกเบี้ยทั่วโลก และอัตราแลกเปลี่ยนของเงินสกุลต่างๆ การขึ้นลงประจำเดือนของอัตราเงินเฟ้อ และความผันผวนจากสภาพเงินฝืดไปเป็นสภาพเงินตึง ซึ่งอาจจะเปลี่ยนแปลงไปมาได้บ่อยครั้งในหนึ่งปีแม้กระทั่งภาวะเศรษฐกิจตกต่ำและเศรษฐกิจหดตัว ก็อาจจะเปลี่ยนแปลงเป็นภาวะเศรษฐกิจฟื้นตัวและเจริญก้าวหน้าได้ช่วงเวลาเพียง 2 – 3 ปี ความผันผวนเหล่านี้เกิดขึ้นรวดเร็วมาก แม้แต่ผู้ที่พยายามติดตามสถานการณ์ บางครั้งก็ยังเกิดความผิดพลาดขึ้นได้

ในสภาวะที่เหตุการณ์ต่างๆ เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วนี้ นอกจากการติดตามข่าวสารเกี่ยวกับภาวะต่างๆ จะทำได้ยากลำบากแล้ว ยังมีสิ่งที่ยากลำบากกว่าการติดตามข่าวสารคือ การปรับตัวของธุรกิจในด้านต่างๆ ให้สอดคล้องกับภาวะต่างๆ เหล่านี้ก็ต้องใช้เวลา เนื่องจากการลงทุนในสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนนั้นเปลี่ยนแปลงได้ยาก โดยเฉพาะวัตถุดิบและสินค้าต้องการเวลาหลายเดือนในการปรับตัว ถ้าพูดถึงทรัพยากรด้านบุคคลกรที่จะต้องปรับตัวให้เข้ากับภาวะ

เศรษฐกิจที่ขึ้นๆ ลงๆ ยิ่งทำได้ยาก ดังนั้น ประสิทธิภาพของสถานประกอบการก็ย่อมจะถูกกระทบกระเทือน เนื่องจากไม่สามารถปรับตัวได้ทันกับความเปลี่ยนแปลงนั้นได้ การปรับตัวไม่ทันหมายถึง เงินทุนที่จมอยู่ในสินทรัพย์ต่างๆ นั้นบางครั้งมีมากเกินไปจนกระทั่งธุรกิจเกิดการขาดสภาพคล่อง ถ้าตัดสินใจนำเงินไปลงทุนในสินทรัพย์ระยะสั้นเป็นจำนวนมาก บางครั้งอาจส่งผลทำให้กำไรของธุรกิจตกลงไป นอกจากนั้น ในบางช่วงเวลาที่เกิดภาวะเงินฝืด ธุรกิจมักจะประสบปัญหาการไม่มีเงินเพียงพอที่จะนำมาจ่ายค่าดอกเบี้ยเงินกู้ยืม เมื่อเกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ปริมาณการขายจะลดลง ส่งผลให้ธุรกิจต้องพิจารณาการผลิตสินค้าลดลงด้วย เมื่อจำนวนการผลิตลดลง ต้นทุนการผลิตต่อหน่วยย่อมสูงขึ้น ส่งผลให้กำไรของธุรกิจลดลง ถึงแม้ว่าธุรกิจจะมีนโยบายการประหยัดหรือมีการควบคุมต้นทุนที่ดี แต่ในบางครั้งอาจเกิดภาวะการปรับตัวล่าช้า หรือปรับตัวไม่ทันได้เช่นกัน

เมื่อเกิดภาวะทางการเงินผันผวน ผู้บริหารการเงินนอกจากจะต้องทำหน้าที่ในการบริหารการเงินให้ดีที่สุดแล้ว ยังต้องคำนึงถึงการบริหารธุรกิจให้มีความคล่องตัวที่เหมาะสมรองรับการผันผวนดังกล่าวด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ธุรกิจปรับตัวได้ทันกับความผันผวน โดยเฉพาะเรื่องราคากำหนดราคาขาย ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม และอัตราแลกเปลี่ยน ผู้บริหารการเงินจะต้องยอมเสียสละผลกำไรบางส่วนเพื่อความคล่องตัวดังกล่าว ถ้าบริหารการเงินโดยมุ่งกำไรสูงสุดเพียงอย่างเดียวเท่านั้น บางครั้งอาจทำให้ขาดสภาพคล่อง การบริหารเงินในภาวะการเงินผันผวนต้องคำนึงถึงโครงสร้างเงินทุนที่มั่นคงด้วยเช่นเดียวกัน

ความสัมพันธ์ของการบริหารการเงินกับธุรกิจอื่น

ผู้บริหารการเงินจะสามารถดำเนินธุรกิจของตนเองให้ประสบความสำเร็จได้นั้น จะต้องมีส่วนสัมพันธ์กับธุรกิจด้านอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้บริหารการเงินมิได้ทำหน้าที่ในด้านการบริหารเงินทุนแต่เพียงอย่างเดียว ต้องทำหน้าที่ที่เกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรในด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น การบริหารระบบข้อมูลของธุรกิจ ผู้บริหารการเงินควรมีขอบเขตความรับผิดชอบทั้งในด้านเงินทุน ทรัพยากร และระบบข้อมูล ถ้าให้ความสัมพันธ์ในกิจกรรมอื่นๆ ในธุรกิจ ควรเพิ่มการบริหารในเรื่องต่างๆ ดังตารางที่ 1.2

ตารางที่ 1.2 การบริหารด้านอื่นๆ ของผู้บริหารทางการเงิน

การบริหารด้านอื่นๆ ของผู้บริหารทางการเงิน	
1. ด้านการบริหารเงินทุน	เงินทุนของธุรกิจถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญที่ผู้บริหารทางการเงินควรวางแผนในการจัดการเงินทุน โดยนำเงินทุนมาสร้างรายได้สูงสุดให้กับองค์กร ซึ่งถือเป็นหน้าที่หลักทางด้านการเงินและทางด้านการผลิต ธุรกิจจำเป็นต้องมีการเตรียมงบประมาณไว้จัดซื้อวัตถุดิบต่างๆ เพื่อเข้าสู่กระบวนการผลิต ควรมีการวางแผนการใช้จ่ายเงินล่วงหน้า (การจัดทำงบประมาณ) การดำเนินธุรกิจที่ก่อให้เกิดผลกำไรและมีกำไรส่วนที่เหลือจากการจัดสรรแล้วนั้น ผู้บริหารควรตัดสินใจเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านการเงินในระยะยาว โดยมีส่วนร่วมในการศึกษาและวิเคราะห์โครงการลงทุนด้วย ในด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาด้านบริการหรือผลิตสินค้าใหม่ๆ ผู้บริหารการเงินต้องมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมงบประมาณการลงทุนและวิเคราะห์ความคุ้มค่า นอกจากนี้ ควรวางแผนด้านการตลาดที่สอดคล้องกับสินค้าและบริการ เช่น การกำหนดราคาขายและการปันส่วนต้นทุนที่เหมาะสม ตลอดจนการวางระบบควบคุมการหมุนเวียนของเงินอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การบริหารสินเชื่อ การพิจารณาการส่งเสริมการขาย กระบวนการวางแผนเรื่องระบบการเรียกเก็บเงิน ผู้บริหารการเงินควรมีส่วนร่วมในการกำหนดระบบผลตอบแทนและระบบสวัสดิการต่างๆ ซึ่งระบบเหล่านี้เมื่อกำหนดขึ้นมาแล้วก็จะมีผลกระทบต่อการเงินเป็นอย่างมาก เป็นเหตุให้ผู้บริหารทางการเงินต้องเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย นอกจากนี้ ในธุรกิจต่างๆ อาจจะมีหน่วยงานเพื่อวางแผนและควบคุม ผู้บริหารทางการเงินมีบทบาทสำคัญมาก การบริหารการเงินเป็นส่วนสำคัญของระบบการวางแผนและการควบคุมทางการเงินที่มีประสิทธิภาพ เพื่อก่อให้เกิดผลกำไรต่อองค์กรนั่นเอง

ตารางที่ 1.2 (ต่อ) การบริหารด้านอื่นๆ ของผู้บริหารทางการเงิน

2. ด้านการบริหารทรัพยากร	สำหรับบทบาทของผู้บริหารทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรต่างๆ ของธุรกิจนั้น เป็นผลเนื่องมาจากการทำงานด้านต่างๆ ของธุรกิจ ซึ่งลงท้ายมักจะวัดประสิทธิภาพด้วยข้อมูลทางการเงิน จึงทำให้ผู้บริหารทางการเงินต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับทรัพยากรด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน เช่น โรงงาน เครื่องจักร อุปกรณ์ต่างๆ หรือสินทรัพย์หมุนเวียน เช่น สินค้าและวัตถุดิบ ซึ่งเป็นทรัพยากรอีกส่วนหนึ่งที่สำคัญ แม้กระทั่งทรัพยากรด้านกำลังคนและเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหาร ก็ต้องมีระบบการวางแผนควบคู่กันไปด้วย นับเป็นบทบาทที่สำคัญของผู้บริหารทางการเงินในด้านนี้ การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ หมายถึงนอกเหนือจากการมีการวางแผนด้านข้อมูลและมีการควบคุมการดำเนินงานด้านต่างๆ แล้ว ควรมีการวัดประสิทธิภาพของการใช้ทรัพยากรแต่ละด้าน มีการประเมินอัตราส่วนต่างๆ เพื่อประเมินผลการใช้ทรัพยากรให้ทราบถึงการบริหารทรัพยากรแต่ละด้าน และมีการจัดทำรายงานและประเมินผล โดยชี้ชัดถึงบุคคลใดหรือหน่วยใดเป็นผู้รับผิดชอบทรัพยากรเหล่านั้น
3. ด้านการบริหารระบบข้อมูล	บทบาทอีกด้านหนึ่งของผู้บริหารทางการเงินเกี่ยวข้องกับการบริหารระบบข้อมูล ซึ่งบทบาทในข้อนี้ก็ถือเป็นลักษณะพิเศษอีกอย่างหนึ่งทางด้านการเงิน เนื่องจากข้อมูลทางการเงินเป็นฐานสำคัญที่สุดในธุรกิจ ผู้บริหารทางการเงินจะได้รับมอบหน้าที่ในด้านการวางแผนระบบข้อมูลในด้านอื่นๆ ไปพร้อมกับการวางแผนระบบด้านการเงิน เพราะระบบข้อมูลด้านอื่นๆ นั้น ส่งผลมาให้ระบบข้อมูลทางการเงินสมบูรณ์แบบขึ้น ผู้บริหารทางการเงินควรเข้ามามีบทบาทและเกี่ยวข้องกับกิจกรรมด้านอื่นๆ ของธุรกิจหลายด้าน แม้กระทั่งข้อมูลด้านพนักงาน ข้อมูลด้านการตลาด และข้อมูลด้านการผลิต ก็มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อมูลทางการเงินอย่างใกล้ชิด แม้กระทั่งหน่วยงานวิจัย ซึ่งเก็บข้อมูลจากภายนอกและภายในของธุรกิจ ยังต้องอาศัยข้อมูลทางการเงินเป็นส่วนสำคัญของงานวิจัยอยู่ด้วย

สิ่งสำคัญอีกด้านหนึ่งคือ ผู้บริหารทางการเงินควรวางแผนนำเงินทุนไปลงทุนในสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนในอัตราส่วนที่เหมาะสม โดยไม่นำเงินไปจมไว้ในเงินสดมากเกินไป สำหรับการลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนประเภทสินค้าและลูกหนี้การค้าต่างๆ นั้นก็ต้องพยายามควบคุมโดยการวิเคราะห์ระดับเงินทุนหมุนเวียนที่เหมาะสมและควบคุมไม่ให้ใช้เงินทุนหมุนเวียนมากกว่าที่จำเป็น เพื่อเป็นการประหยัดและลดต้นทุนให้กับธุรกิจด้วย อัตราส่วนที่วิเคราะห์และประเมินสภาพหนี้สิน ใช้ประโยชน์เพื่อการควบคุมหนี้สินของธุรกิจ

เทคนิคต่างๆ ที่ใช้ควบคุมทางด้านเงินทุน ถึงแม้ว่าจะเกี่ยวข้องกับด้านการเงินโดยตรง แต่ยังส่งผลทางอ้อมต่อการควบคุมสินทรัพย์ประเภทต่างๆ ด้วย เพราะเมื่อมีการควบคุมยอดเงินของสินทรัพย์ประเภทต่างๆ ก็ส่งผลในการควบคุมตัวสินทรัพย์เหล่านั้นไปในตัว เช่น เมื่อควบคุมงบเงินเดือนพนักงาน ก็ส่งผลในการควบคุมการรับพนักงานเพิ่ม เป็นต้น

อัตราส่วนที่เกี่ยวกับการควบคุมทรัพยากรต่างๆ ได้แก่ การควบคุมค่าวัตุุดิบ ควรพิจารณาว่าควรเป็นกี่เปอร์เซ็นต์ต่อยอดขาย ลูกหนี้ควรเป็นกี่เปอร์เซ็นต์ต่อยอดขาย สินค้าคงเหลือควรเป็นสัดส่วนเท่าใดต่อยอดขาย สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนควรเป็นกี่เท่าเมื่อเทียบกับยอดขาย ยอดเงินสดควรดำรงเงินสดไว้กี่เปอร์เซ็นต์ต่อยอดขาย เงินทุนหมุนเวียนควรจะมีระดับสูงเพียงใด เป็นต้น อัตราส่วนเหล่านี้เรียกว่า อัตราส่วนด้านการประกอบการ (Operating Ratios)

ปัจจุบันการบริหารสภาพคล่อง (Liquidity Management) ของธุรกิจมีความสำคัญเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก นอกจากจะต้องควบคุมให้อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity Ratios) หรืออัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียน (Current Ratios) มีอัตราสูงพอสมควรแล้ว ยังต้องพิจารณาให้อัตราส่วนเหล่านี้คงที่อยู่ในระดับที่ต้องการตลอดเวลาด้วย ต้องมีการจัดให้สินทรัพย์หมุนเวียนกลายเป็นเงินสดในจำนวนและในช่วงเวลาเดียวกันกับที่หนี้สินหมุนเวียนจะต้องชำระเป็นเงินสดด้วย การวิเคราะห์และควบคุมอัตราส่วนที่สำคัญอีกด้านหนึ่งคือ อัตราส่วนด้านผลกำไร (Profitability Ratios) ซึ่งมีการเปรียบเทียบผลกำไรกับเงินลงทุน เช่น ผลกำไรต่อสินทรัพย์รวม ผลกำไรต่อเงินกองทุนและผลกำไรต่อยอดขาย เป็นต้น

บทบาทสำคัญอีกประการหนึ่งของผู้บริหารทางการเงินคือ การจัดระบบการบริหารการเงินเพื่อให้มีผู้รับผิดชอบในด้านต่างๆ อย่างชัดเจน ควรมีระบบศูนย์รับผิดชอบ ประกอบด้วยศูนย์รับผิดชอบการวางแผนกำไร ศูนย์ค่าใช้จ่าย และศูนย์ลงทุน เป็นต้น เพื่อเป็นการกระจายความรับผิดชอบให้แก่หน่วยงานรับผิดชอบ นอกเหนือจากเป็นระบบการวางแผนแล้ว ยังเป็นระบบการประเมินผลงานด้วย

ผู้บริหารทางการเงินต้องวางระบบในการวิเคราะห์การใช้จ่ายเงินในด้านต่าง ๆ ให้คุ้มค่าและมีประสิทธิภาพสูงสุดควบคู่ไปกับระบบศูนย์รับผิดชอบ มีการวางระบบวิธีการประเมินประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินควบคู่กับการหาเงินทุน ถ้ามองธุรกิจในภาพรวม ผู้บริหารทางการเงินต้องวิเคราะห์จุดคุ้มทุนเพื่อแสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานโดยส่วนรวมของธุรกิจว่า ธุรกิจสามารถทำกำไรได้มากน้อยเพียงใดในแต่ละระดับของการประกอบธุรกิจ และพยายามชี้ให้ผู้บริหารได้เห็นว่าจุดบกพร่องของธุรกิจอยู่ที่ตำแหน่งใด ซึ่งเป็นจุดที่ต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้ทันเวลา มิเช่นนั้นจะเกิดภาวะความเสี่ยงและเกิดผลขาดทุนตามมาในที่สุด นอกจากนี้ ผู้บริหารทางการเงินควรมีเทคนิคการวางแผนและควบคุมทรัพยากรที่ดี โดยเริ่มต้นที่การประเมินประสิทธิภาพของการใช้ทรัพยากรต่างๆ ด้าน ซึ่งหมายถึงการตั้งมาตรฐานประสิทธิภาพและอัตราส่วนต่างๆ และนำมาเปรียบเทียบเพื่อวิเคราะห์และควบคุมด้านเงินลงทุนในทรัพยากรนั้น มีการประเมินประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรและควบคุมการใช้ทรัพยากรตามมาตรฐานที่วางไว้

เทคนิคการวางแผนและควบคุมข้อมูล

ระบบข้อมูลนี้เกี่ยวข้องกับระบบประมวลข้อมูล ระบบข้อมูลด้านการตลาด ระบบข้อมูลด้านการผลิต และระบบข้อมูลด้านต้นทุน

ระบบประมวลข้อมูล (Data Processing and Communications)

ผู้บริหารการเงินที่มีความรับผิดชอบเกี่ยวกับระบบข้อมูล มีหน้าที่ในการพิจารณาเกี่ยวกับระบบการประมวลข้อมูลที่ใช้ในองค์กร ไม่ว่าจะเป็นการประมวลด้วยมือตามระบบบัญชี หรือประมวลผลด้วยเครื่องจักรหรือคอมพิวเตอร์ก็ตาม การเลือกวิธีการประมวลผลข้อมูล ตลอดจนวิธีการตัดสินใจใช้เครื่องจักรอุปกรณ์ต่างๆ เป็นสิ่งที่ผู้บริหารการเงินจะต้องศึกษาหาความรู้เพื่อตัดสินใจทางเลือกที่ดีที่สุดด้วย นอกเหนือจากเครื่องคอมพิวเตอร์แล้ว ในปัจจุบันเครื่องมือในการสื่อสารมีการวิวัฒนาการไปมาก และเกี่ยวข้องกับเครื่องคอมพิวเตอร์อย่างใกล้ชิด เพราะการสื่อสารข้อมูลเป็นส่วนสำคัญของระบบการประมวลข้อมูล ดังตารางที่ 1.3

ตารางที่ 1.3 ระบบประมวลข้อมูล

ระบบประมวลข้อมูล		
ระบบข้อมูลด้านการตลาด	ระบบข้อมูลด้านการผลิต	ระบบข้อมูลด้านต้นทุน
ระบบข้อมูลด้านการตลาด (Marketing Information System) ในฐานะที่ดูแลเกี่ยวกับระบบข้อมูล ผู้บริหารการเงินอาจจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการวางระบบข้อมูลทางด้านการตลาด โดยเข้าไปร่วมพัฒนากับสายงานทางด้านการตลาด ลักษณะข้อมูลทางด้านการตลาดที่สำคัญได้แก่ • ข้อมูลเกี่ยวกับอุตสาหกรรมและตลาด • การวิเคราะห์ลูกค้าแต่ละกลุ่ม • ข้อมูลเกี่ยวกับคำสั่งซื้อที่ค้างอยู่ (Order Backlog) • ข้อมูลการส่งของ • ข้อมูลการคืนสินค้าและสินค้าชำรุด • ระบบผลตอนแทนพนักงานขาย • ระบบการให้ส่วนลดและลดราคาสินค้า • ข้อมูลการเรียกเก็บเงิน • ข้อมูลเช็คค้างหรือเช็คคืน • ข้อมูลเกี่ยวกับอายุของลูกค้า	ระบบข้อมูลด้านการผลิต (Production Information System) ระบบข้อมูลด้านการผลิตที่ผู้บริหารการเงินอาจจะมีส่วนร่วมในการพัฒนา ได้แก่ ระบบการจัดซื้อ ระบบการวิเคราะห์ผู้ขาย สินค้า ระบบการบริหารวัตถุดิบ ระบบการบริหารสินค้าคงคลัง และระบบการควบคุมสต็อกสินค้า	ระบบข้อมูลด้านต้นทุน (Costing Information System) ระบบข้อมูลที่ผู้บริหารการเงินจะพัฒนาร่วมกับด้านบัญชี ได้แก่ ระบบบัญชีต้นทุน ระบบการคิดต้นทุนของงานแต่ละชิ้น ระบบการจัดสรรค่าเสียให้แก่งาน การผลิตด้านต่างๆ ระบบการคิดต้นทุนของสินค้า (Product Costing) และระบบศูนย์รับผิดชอบ (Responsibility Centers)

การวางแผน

นอกเหนือจากหน้าที่บริหารการเงินที่ดีแล้ว ผู้บริหารทางการเงินที่ดีควรมีการวางแผนในอนาคตที่ดี หมายถึง ควรมีการคาดคะเนและตีความเกี่ยวกับกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ตลอดจนเหตุการณ์ทางด้านเศรษฐกิจและสภาวะแวดล้อมต่างๆ ที่จะมีผลกระทบต่อองค์การวางแผนในด้านการประกอบการซึ่งเป็นพื้นฐานของระบบวางแผน ต้องอาศัยข้อมูลทั้งในอดีตและข้อมูลคาดการณ์ในอนาคตเพื่อที่จะได้คาดคะเนความเสี่ยงต่างๆ ได้ล่วงหน้า นอกจากการเสนอข้อมูลและทำการวิเคราะห์แล้ว ผู้บริหารทางการเงินควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบการ

วางแผน การประสานงานให้มีการวางแผนที่สอดคล้องกันของทุกหน่วยงาน มีการกำหนดเป้าหมายและแผนงานเพื่อลดความเสี่ยงในอนาคต และควรมีระบบการติดตามผลการปฏิบัติงานด้วย

การจัดทำข้อมูลและการรายงาน

หัวใจสำคัญของการจัดระบบการวางแผนและควบคุมให้เป็นไปตามแผนงานนั้น จะต้อง มีข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ในรูปของรายงานด้วย รายงานเหล่านี้จะเกี่ยวข้องกับ กิจกรรมภายในและภายนอกขององค์กร เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ในอดีตและอนาคต ข้อมูลต่างๆ ที่ผู้บริหารทางการเงินจะต้องจัดทำขึ้นนี้ต้องทันสมัยและเชื่อถือได้ เป็นประโยชน์เพื่อการตัดสินใจ ลักษณะของข้อมูลและรายงานนั้นต้องครอบคลุมทั้งทางด้านการเงินที่เกี่ยวกับสินทรัพย์และสินค้า ตลอดจนทรัพยากร และกำลังคนในธุรกิจ นอกจากนี้ ยังเกี่ยวข้องกับข้อมูลทางการตลาดและสภาวะแวดล้อมด้วย ระบบข้อมูลนี้มีพื้นฐานมาจากระบบบัญชีภายในธุรกิจ ซึ่งมีไว้เพื่อรักษาและควบคุมสินทรัพย์ต่างๆ ให้อยู่ครบ และผู้บริหารการเงินยังต้องจัดให้มีการวางแผนรายงานเพื่อวิเคราะห์ และคัดเลือกข้อมูลเหล่านั้นมาเสนอฝ่ายบริหาร เป็นการประเมินผลงานตามแผนและควบคุมกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนเสนอให้แก่บุคคลภายนอกธุรกิจด้วย ทั้งผู้ถือหุ้น เจ้าหนี้ และภาครัฐบาล

การวิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินงาน

ในการนำข้อมูลรายงานทางการเงินบัญชีและแผนงานมาใช้ประโยชน์นั้น ผู้บริหารการเงินต้องวิเคราะห์และประเมินเกี่ยวกับเหตุการณ์ในอดีตและเหตุการณ์หรือแผนงานที่คาดคะเนสำหรับอนาคต ทั้งนี้เพื่อหาข้อเสนอนะเกี่ยวกับทิศทางที่ผู้บริหารตั้งเป้าหมายไว้และต้องการมุ่งไปถึงเป้าหมายนั้น การวิเคราะห์และประเมินผลต้องอาศัยเทคนิคในการคาดคะเนแนวโน้มและหาความสัมพันธ์ต่างๆ ตลอดจนการใช้ความคิดที่จะมองหาจุดสำคัญและสรุปออกมาเป็นการประเมินผลและข้อเสนอแนะ

การควบคุมและปรับปรุงแก้ไข

การควบคุมเริ่มต้นด้วยการวางแผนจัดเตรียมข้อมูลที่ถูกต้องและต้องเป็นข้อมูลที่นำเชื่อถือไว้ใจได้ เป็นข้อมูลที่ชัดเจนแสดงให้เห็นถึงกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร ตลอดจนทรัพยากร

ต่างๆ ที่มีอยู่นอกเหนือจากนั้น ผู้บริหารทางการเงินจะต้องวางระบบควบคุมให้สามารถติดตามผลงานด้านต่างๆ และนำผลเหล่านั้นมาวัดผลการดำเนินงาน เปรียบเทียบกับแผนงานและมาตรฐานเพื่อประเมินประสิทธิภาพ เมื่อมีความแตกต่างระหว่างผลการดำเนินงานและแผนงาน จะใช้เป็นข้อมูลชี้ชัดให้มีการดำเนินการปรับปรุงแก้ไข ระบบการควบคุมที่ดีจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้ฝ่ายบริหารสามารถดำเนินการแก้ไขได้โดยถูกต้อง

ผู้รับผิดชอบทรัพยากร

การวางระบบรายงานและระบบควบคุมในองค์กรที่มีขนาดใหญ่ ผู้บริหารการเงินต้องคำนึงถึงภาระของฝ่ายบริหารที่จะต้องรับผิดชอบต่อผลงานและดำเนินการแก้ไขสิ่งที่ผิดพลาด ดังนั้นระบบข้อมูล ระบบรายงาน และระบบการควบคุมในธุรกิจขนาดใหญ่ จึงควรมีการวิเคราะห์เจาะลึกลงไปว่า บุคคลใดควรรับผิดชอบเกี่ยวกับทรัพยากรด้านใด หน่วยงานใดควรเป็นศูนย์กำไร (รับผิดชอบด้านกำไร) ศูนย์ค่าใช้จ่าย (รับผิดชอบด้านค่าใช้จ่าย) หรือศูนย์ลงทุน (รับผิดชอบด้านการลงทุน) ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรสูงสุดและยังเป็นการวัดความสามารถของผู้บริหารได้โดยตรง ระบบการวางแผนควรชี้ให้เห็นถึงลักษณะที่ไปในทิศทางเดียวกัน ควบคู่ไปกับระบบการรายงานและการประเมินผล ความเจริญก้าวหน้าของธุรกิจนั้นขึ้นอยู่กับบุคคลและผู้บริหารที่มีการสั่งการและดำเนินการให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง ดังนั้นระบบการวางแผนและควบคุมจะต้องทำหน้าที่บริการข้อมูลและรายงานแก่ผู้บริหารให้ทราบและปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างดีที่สุด ทำให้องค์กรสามารถให้ผลประโยชน์และผลตอบแทนแก่ผู้บริหารได้ ซึ่งควรมีความสอดคล้องกันระหว่างระบบการวางแผนกับผลงาน การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบทรัพยากรเป็นสิ่งที่ควรทำหลังจากมีการกำหนดขั้นตอนการวางแผนและควบคุมอื่นๆ สำหรับธุรกิจขนาดใหญ่เนื่องจากมีระบบบัญชีและระบบรายงานหลายขั้นตอน ส่วนธุรกิจขนาดเล็กนั้นการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบขึ้นอยู่กับผู้บริหาร เพราะระบบบัญชีและระบบรายงานมีขั้นตอนไม่มากเท่ากับธุรกิจขนาดใหญ่

การกำหนดนโยบายและการวางแผนกลยุทธ์

การกำหนดนโยบายและการวางแผนกลยุทธ์ เป็นขั้นตอนการวางแผนที่สำคัญสำหรับธุรกิจขนาดใหญ่ ระบบการวางแผนและควบคุมของธุรกิจขนาดใหญ่นั้นถึงแม้ว่าความรับผิดชอบส่วนใหญ่จะเป็นระบบการวางแผนการดำเนินงานตามปกติ ภาระหน้าที่ในการวางแผน

ส่วนหนึ่งซึ่งสำคัญมากคือการวางแผนกลยุทธ์ การวางแผนกลยุทธ์นี้เป็นความพยายามที่จะทำให้ธุรกิจขนาดใหญ่ตัดสินใจได้โดยอาศัยผู้ถือหุ้นหรือความเป็นนักธุรกิจ (ซึ่งแตกต่างจากระบบราชการ) ต้องมีความไวต่อเหตุการณ์ สภาวะแวดล้อม ตลอดจนคู่แข่ง และมองหาช่องทางที่จะดำเนินธุรกิจให้เจริญรุ่งเรือง ถึงแม้ว่าองค์กรจะมีความซับซ้อนมาก แต่ควรปรับตัวได้ในสภาพแวดล้อมต่างๆ เหล่านี้ กรณีที่มีความจำเป็นต้องเปลี่ยนวิธีการทำงานก็ต้องมีการสั่งการโดยทันที ดังนั้น การวางแผนกลยุทธ์จึงเป็นการวางแผนเพื่อความคล่องตัวและการมีความคิดกว้างไกล ขณะที่ธุรกิจขนาดใหญ่จะได้รับประโยชน์จากการมีระบบการทำงานที่รัดกุม แต่ไม่ล่าช้า และยังสามารถปรับตัวได้อย่างรวดเร็วด้วย

การวางแผนกลยุทธ์คือการแสวงหาโอกาสหรือปัญหาในธุรกิจ และเลือกโอกาสนั้นขึ้นมาพิจารณาว่ามีความสำคัญเพียงใด และควรจะดำเนินการตามขั้นตอนอย่างไร หากมีปัญหหรือโอกาสที่สำคัญ จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนโยบายและทิศทางที่สำคัญ การวางแผนกลยุทธ์เป็นการเสริมระบบการวางแผนดำเนินงานตามปกติเพื่อให้ธุรกิจมีความก้าวหน้าในระยะยาวและไม่ทำให้เกิดการผิดพลาดจนธุรกิจประสบปัญหาในระยะยาว การวางแผนกลยุทธ์จำเป็นต้องใช้ข้อมูลและรายงานจำนวนมาก ต้องวิเคราะห์ข้อมูลย้อนหลัง ต้องคาดคะเนข้อมูลล่วงหน้า และยังต้องวิเคราะห์จุดอ่อนที่มีความเสี่ยงหรือความไม่แน่นอน ซึ่งผู้บริหารการเงินจะเป็นศูนย์กลางของข้อมูลเหล่านี้อยู่แล้ว

การประสานงาน

ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น ระบบการวางแผนและควบคุมนั้น จะมีกิจกรรมแบ่งเป็นขั้นตอนต่างๆ และต่อเนื่องกัน เมื่อมีการวางแผน มีระบบรายงาน มีการวิเคราะห์ มีการควบคุม มีการแก้ไข และหากแผนมีจุดบกพร่อง จึงมีการย้อนกลับไปปรับปรุงแผนต่างๆ เวียนกันไปเป็นวัฏจักร จะเห็นได้ว่ากระบวนการวางแผนและควบคุมต้องมีการประสานงานกันอยู่ตลอดเวลา และเป็นการประสานงานกันอย่างกว้างขวางทั่วทั้งองค์กร เพราะการวางแผนนี้ครอบคลุมไปถึงทุกๆ จุดในองค์กร ระบบการควบคุมและการแก้ไขปัญหาเกี่ยวข้องกับหน่วยงานต่างๆ ในทุกจุดขององค์กร ดังนั้น ระบบการวางแผนและการควบคุมจึงต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับทุกหน่วยงานด้วย เพื่อให้การวางแผนและควบคุมเป็นเครื่องมือที่ทำประโยชน์ให้แก่องค์กรอย่างกว้างขวาง

สำหรับบทบาทด้านการประเมินผลงานนั้น ในฐานะที่ผู้บริหารการเงินมีหน้าที่ในการรายงานผลการดำเนินงานและวัดประสิทธิภาพของหน่วยงานต่างๆ อาจมีบทบาทในการวางแผนการประเมินผลด้านการประกอบการ (ซึ่งอาจจะใช้เทคนิคในการติดตามดัชนีการดำเนิน

งานด้านต่างๆ) นอกจากการวางระบบการประเมินผลแล้ว ผู้บริหารการเงินควรมีส่วนร่วมในการวางระบบผลตอบแทนเพื่อให้สอดคล้องกับการประเมินผลงานด้วย

บทบาทในการประสานงานและเป็นผู้จัดทำระบบประเมินผลงาน ผู้บริหารการเงินนับว่าเป็นบุคคลสำคัญสำหรับฝ่ายบริหาร หรือร่วมกับฝ่ายบริหารในการพิจารณาความดีความชอบของบุคคลต่างๆ ในองค์กร โดยปกติแล้ว การพิจารณาความดีความชอบของเจ้าหน้าที่บริหารระดับสูง จะเป็นอำนาจของผู้บริหารสูงสุดคือผู้จัดการใหญ่ บทบาทที่ช่วยผู้บริหารสูงสุดจึงมีความสำคัญมาก เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้บริหารตัดสินใจเรื่องผลตอบแทนและทรัพยากรได้ถูกต้อง และทำให้ผู้บริหารสูงสุดได้ทราบผลงานของแต่ละคนอย่างถูกต้องและยุติธรรม จากการวิเคราะห์ข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า บทบาทของผู้บริหารการเงินในระดับล่างคือ การนำเสนอข้อมูลสู่ระดับบน การนำเสนอรายงาน การตีความ การออกความคิดเห็น การวางระบบและการจัดระบบต่างๆ เพื่อช่วยให้การบริหารเป็นไปโดยรัดกุม ส่วนอีกมิติหนึ่งฝ่ายบริหารใช้ข้อมูลจากนักการเงิน นักบัญชี หรือนักวางแผน ก็จะทำให้เห็นว่าในระดับล่างนั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับแผนงานและการติดตามผลการประกอบการ กิจกรรมทางด้านผู้บริหารการเงิน การใช้ข้อมูลจากนักการเงิน นักบัญชี และนักวางแผน เพื่อเป็นตัวกำหนดแผนกลยุทธ์ การจัดสรรทรัพยากร การตัดสินใจเกี่ยวกับการลงทุนระยะยาวและการจัดองค์กร สิ่งเหล่านี้จะส่งผลกระทบระยะยาวต่อธุรกิจ

บทสรุป

การเงินธุรกิจเป็นการศึกษาข้อมูลเพื่อจัดการทางการเงิน และการตัดสินใจทางการเงินของธุรกิจ ศึกษาถึงเทคนิคเพื่อการวิเคราะห์และแก้ปัญหาทางการเงินและการจัดการการเงินที่ดี โดยรอบรู้เรื่องการจัดทำงบประมาณ การวางแผนในการจัดหาเงินทุน และการจัดสรรทรัพยากร เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการศึกษาทางการเงินของธุรกิจแบ่งออกเป็นการเรียนรู้ระยะสั้นและระยะยาว ในระยะสั้นจะเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารเงินทุนหมุนเวียน โดยเน้นสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียน ส่วนในระยะยาวจะศึกษาการลงทุนในโครงการเพื่อพิจารณารายได้ส่วนที่เพิ่มกับต้นทุนส่วนที่เพิ่มขึ้น และควรใช้แหล่งเงินทุนจากส่วนของผู้อถือหุ้นหรือจากการกู้ยืม และควรจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นหรือไม่ เป็นการคำนึงถึงความมั่งคั่งของธุรกิจในระยะยาว

แบบฝึกหัด

1. ธุรกิจมีเป้าหมายทางการเงิน โดยต้องการกำไรสูงสุดและต้องการความมั่งคั่งสูงสุดที่สุด จงอธิบายและเปรียบเทียบถึงเป้าหมายทั้งกำไรและความมั่งคั่งสูงสุดที่สุดมาให้เข้าใจ
2. ผู้บริหารทางการเงินควรมีหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารเรื่องใดบ้าง อธิบายให้เข้าใจ
3. ผู้บริหารควรมีความรู้เรื่องเทคนิคการควบคุมข้อมูล ควรมีการควบคุมข้อมูลระบบใดบ้าง อธิบายให้เข้าใจ
4. การกำหนดนโยบายและการวางแผนกลยุทธ์ มีความสำคัญสำหรับผู้บริหารทางการเงินอย่างไร อธิบายให้เข้าใจ
5. เมื่อนักลงทุนต้องการตัดสินใจลงทุน ควรพิจารณาปัจจัยใดประกอบในเรื่องความมั่งคั่งสูงสุด (Maximize Wealth)
6. การบริหารทางการเงินที่ดีและประสบความสำเร็จ ผู้บริหารทางการเงินควรมีความรู้ด้านใด
7. บริษัทแห่งหนึ่งมีแนวโน้มว่ากำไรต่อหุ้นจะสูงขึ้น ส่วนแนวโน้มเงินปันผลต่อหุ้นจะลดลง คุณคิดว่าบริษัทนี้น่าลงทุนหรือไม่ จงอธิบายพร้อมให้เหตุผลประกอบ

2

การวิเคราะห์งบการเงิน

สาระสำคัญ

การวิเคราะห์งบการเงินหมายถึง กระบวนการเพื่อการค้นหาคือเท็จจริงเกี่ยวกับฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของธุรกิจจากงบการเงินของธุรกิจนั้น พร้อมทั้งนำข้อเท็จจริงดังกล่าวมาประกอบการตัดสินใจ วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์งบการเงินก็เพื่อการหาคือเท็จจริงเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของธุรกิจ และนำข้อเท็จจริงที่ได้มาประกอบการตัดสินใจหรือเสนอแนะแนวทางการตัดสินใจ บุคคลที่ใช้ประโยชน์จากการวิเคราะห์คือ เจ้าหนี้ ผู้ลงทุนทั่วไป ผู้บริหาร หน่วยงานภาครัฐบาล และนักวิชาการ เทคนิคที่ใช้วิเคราะห์คือ การวิเคราะห์อัตราส่วน การวิเคราะห์โดยวิธีแนวนอน การวิเคราะห์โดยวิธีแนวดิ่ง และการวิเคราะห์โดยจัดทำงานกระแสเงินสด

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของการวิเคราะห์งบการเงิน
2. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในงบการเงินที่ใช้วิเคราะห์ งบการเงินที่สำคัญคือ งบแสดงฐานะการเงินและงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ
3. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเทคนิคการวิเคราะห์งบการเงินโดยอัตราส่วน
4. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเทคนิคการวิเคราะห์งบการเงินโดยย่อส่วนตามแนวดิ่ง
5. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจการอธิบายผลการวิเคราะห์งบการเงิน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. สามารถอธิบายความหมายของการวิเคราะห์งบการเงินได้อย่างถูกต้อง
2. สามารถอธิบายงบการเงินที่สำคัญต่อการวิเคราะห์งบการเงินได้อย่างถูกต้อง
3. สามารถอธิบายเทคนิคการวิเคราะห์งบการเงินโดยอัตราส่วนได้อย่างถูกต้อง
4. สามารถอธิบายเทคนิคการวิเคราะห์งบการเงินโดยวิธีย่อส่วนตามแนวดิ่งได้อย่างถูกต้อง
5. สามารถอธิบายการอธิบายผลการวิเคราะห์งบการเงินได้อย่างถูกต้อง

เนื้อหาสาระ

ศึกษาถึงความหมายของการวิเคราะห์งบการเงิน รายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์งบการเงิน เทคนิคการวิเคราะห์งบการเงินโดยอัตราส่วน เทคนิคการวิเคราะห์งบการเงินโดยวิธีย่อส่วนตามแนวดิ่ง และศึกษาถึงวิธีการอธิบายผลของการวิเคราะห์งบการเงิน

บทนำ

รายงานทางการเงินหมายถึง ข้อมูลที่นักบัญชีได้จัดทำขึ้นเพื่อรายงานฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานของธุรกิจ ประกอบด้วยรายงานทางการเงินที่สำคัญคือ งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ และงบกระแสเงินสด การวิเคราะห์งบการเงินหมายถึง การนำข้อมูลรายงานทางการเงิน หรืองบการเงิน งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ และงบกระแสเงินสด นำข้อมูลเหล่านี้มาวิเคราะห์เพื่อประเมินผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินในอดีตของธุรกิจ เพื่อศึกษาคุณภาพคล่อง คุณภาพของเงินกู้ยืม ดูประสิทธิภาพในการทำกำไร และดูด้านความสามารถในการชำระหนี้สินของธุรกิจ

บุคคลที่ใช้ประโยชน์จากการวิเคราะห์งบการเงิน

การวิเคราะห์งบการเงินมีประโยชน์กับบุคคล 2 กลุ่มคือ ผู้วิเคราะห์ภายในธุรกิจและผู้วิเคราะห์ภายนอกธุรกิจ แต่ละกลุ่มนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 ผู้ใช้ประโยชน์จากการวิเคราะห์งบการเงิน

ผู้ใช้ประโยชน์จากการวิเคราะห์งบการเงิน	
1. ผู้วิเคราะห์ภายในธุรกิจ	หมายถึง ผู้บริหารหรือผู้ลงทุนที่ต้องการใช้ผลการวิเคราะห์เพื่อประเมินความเสี่ยงในการปฏิบัติงานในแต่ละปี นั่นคือ ผู้ลงทุนหรือเจ้าของธุรกิจที่ต้องการทราบข้อมูลเพื่อตัดสินใจว่าจะทำธุรกิจต่อไปหรือเลิกทำ ถ้าผลการวิเคราะห์แสดงถึงผลตอบแทนที่สูง คำตอบของนักลงทุนคือ ลงทุนต่อไป ถ้าผลตอบแทนที่ได้ต่ำกว่าผลตอบแทนขั้นต่ำที่ผู้ลงทุนต้องการ การตัดสินใจเพื่อลงทุนต้องพิจารณาข้อมูลส่วนอื่นๆ ประกอบด้วย ส่วนเจ้าหนี้ต้องการทราบผลการวิเคราะห์ด้านหนี้สิน เพื่อประกอบการตัดสินใจให้สินเชื่อต่อไป หรือระงับการให้สินเชื่อ และพิจารณาความคุ้มครองดอกเบี้ยที่ธุรกิจจะจ่ายคืนด้วยว่ามีเพียงพอต่อก่อนเบี้ยจ่ายหรือไม่ ถ้าความคุ้มครองดอกเบี้ยสูง เจ้าหนี้จะตัดสินใจให้สินเชื่อต่อไป เป็นต้น
2. ผู้วิเคราะห์ภายนอกธุรกิจ	หมายถึง ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการวิเคราะห์ของธุรกิจ เช่น ผู้สอบบัญชี ต้องการนำผลการวิเคราะห์เพื่อไปสนับสนุนเหตุการณ์การรับรองงบการเงินของธุรกิจ ส่วนผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มอื่นๆ เช่น กรมสรรพากร นำผลการวิเคราะห์ไปคำนวณรายได้และรายจ่าย เพื่อคำนวณภาษีเงินได้ที่ธุรกิจต้องจ่ายให้กับกรมสรรพากรจากกำไรสุทธิประจำปี เป็นต้น

ข้อมูลเปรียบเทียบ

การวิเคราะห์งบการเงินเป็นการประเมินผลการดำเนินงานของธุรกิจที่ผ่านมาในอดีต เพื่อนำผลมาวางแผนปรับปรุง แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และวางแผนในอนาคต แต่ในบางครั้งการตัดสินใจจากผลการวิเคราะห์ดังกล่าวนั้นว่ามีประสิทธิภาพหรือไม่ ควรนำผลการวิเคราะห์เหล่านั้นมาเปรียบเทียบกับธุรกิจประเภทเดียวกัน ในอุตสาหกรรมเดียวกัน และนำมาเปรียบเทียบกับนโยบายของธุรกิจ หรือนำมาเปรียบเทียบกับแนวโน้ม ดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 ข้อมูลเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์งบการเงิน

ข้อมูลเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์งบการเงิน	
1. อุตสาหกรรมเดียวกัน	หมายถึง การนำผลการวิเคราะห์มาเปรียบเทียบกับอุตสาหกรรมเดียวกัน (Cross Sectional Comparisons) เป็นการเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ของธุรกิจหนึ่งกับอีกธุรกิจหนึ่ง ที่มีลักษณะการดำเนินงานที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน หรือบางครั้งเรียกว่า ค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม (Industry Ratio) เป็นการเปรียบเทียบในระยะเวลาเดียวกันและเป็นธุรกิจประเภทเดียวกัน เช่น ธุรกิจห้างสรรพสินค้าเปรียบเทียบกับห้างสรรพสินค้าด้วยกัน เป็นต้น
2. เป้าหมายของธุรกิจ	หมายถึง เปรียบเทียบกับเป้าหมาย (Management Target) เป็นเป้าหมายที่ธุรกิจได้ตั้งขึ้นก่อนการบริหารงาน เช่น ต้องการกำไรขั้นต้น 20% หลังจากดำเนินงานมาครบหนึ่งปี มีผลกำไรขั้นต้น 15% แสดงว่าผลการดำเนินงานต่ำกว่าเป้าหมายที่ได้วางไว้
3. แนวโน้มของธุรกิจ	หมายถึง การเปรียบเทียบกับแนวโน้ม (Time Series Comparisons or Trend) เป็นการนำข้อมูลการวิเคราะห์ในอดีตมาเปรียบเทียบกับข้อมูลการวิเคราะห์ในปัจจุบันว่ามีแนวโน้มดีขึ้นหรือลดลง เพื่อวางแผนในอนาคตต่อไป

ข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์งบการเงิน

การวิเคราะห์งบการเงินเป็นการนำข้อมูลจากรายงานทางการเงินประเภทงบแสดงฐานะการเงินและงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จมาทำการวิเคราะห์หาผลลัพธ์เพื่อการตัดสินใจ ข้อมูลจากรายงานงบแสดงฐานะการเงินและรายงานงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จต้องเป็นข้อมูลที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ รายงานงบการเงินทั้งงบแสดงฐานะการเงินและงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จมีส่วนประกอบต่างๆ ดังตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 ส่วนประกอบของงบแสดงฐานะการเงินและงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

ส่วนประกอบของงบแสดงฐานะการเงินและงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ	
งบแสดงฐานะการเงิน (Statement of Financial Position) หมายถึง งบที่แสดงฐานะทางการเงินของธุรกิจ ณ วันใดวันหนึ่งเพียงวันเดียว แสดงว่าเมื่อสิ้นสุดวันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน มียอดคงเหลือของสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้เจ้าของ เป็นจำนวนเงินเท่าใด	รายการของงบแสดงฐานะการเงิน ประกอบด้วย 1. สินทรัพย์ (Assets) หมายถึง สิทธิหรือประโยชน์ที่ธุรกิจพึงมีพึงได้ ประกอบด้วย สินทรัพย์หมุนเวียน สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน สินทรัพย์ไม่มีตัวตน และสินทรัพย์อื่นๆ 2. หนี้สิน (Liabilities) หมายถึง ภาระผูกพันที่ธุรกิจจะต้องชดเชยคืนให้หมดพร้อมดอกเบี้ย ประกอบด้วยหนี้สินหมุนเวียน หนี้สินไม่หมุนเวียน และหนี้สินอื่นๆ 3. ส่วนของผู้เจ้าของ (Owner's Equity) หมายถึง สิทธิหรือประโยชน์ที่เจ้าของพึงมีพึงได้ ประกอบด้วยทุนเรือนหุ้น ส่วนเกินมูลค่าหุ้น และกำไรสะสม
งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ (Statement of Comprehensive Income) หมายถึง งบที่แสดงผลการดำเนินงานในรอบระยะเวลาบัญชีของธุรกิจ แสดงให้เห็นว่าธุรกิจมีผลการดำเนินงานได้กำไรหรือขาดทุน	รายการของงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ ประกอบด้วย 1. รายได้ (Revenue) หมายถึง รายได้ที่เกิดจากการขายสินค้าและบริการ และรายได้อื่นๆ เช่น เงินบริจาค เป็นต้น 2. ค่าใช้จ่าย (Expense) หมายถึง รายจ่ายของธุรกิจ ประกอบด้วย ต้นทุนขาย ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร ดอกเบี้ยจ่าย และภาษีเงินได้นิติบุคคล

ความหมายของงบแสดงฐานะการเงิน

งบแสดงฐานะการเงิน (Statement of Financial Position) หมายถึง งบที่แสดงฐานะทางการเงินของธุรกิจ รายการที่ปรากฏในงบแสดงฐานะการเงินประกอบด้วยหมวดใหญ่ๆ 3 หมวด ได้แก่ หมวดสินทรัพย์ หมวดหนี้สิน และหมวดของส่วนของผู้เจ้าของ การแสดงรายการในงบแสดงฐานะการเงินมีลักษณะ 2 แบบ ได้แก่ งบแสดงฐานะการเงินแบบรายงาน และงบแสดงฐานะการเงินแบบบัญชี ดังตัวอย่างที่ 2.1 และ 2.2

ตัวอย่างที่ 2.1 งบแสดงฐานะการเงินแบบบัญชี

บริษัท สีสหาย จำกัด
 งบแสดงฐานะการเงิน
 (รูปแบบ T-accounting)
 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25XX

(หน่วย : บาท)

สินทรัพย์		หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	
สินทรัพย์หมุนเวียน	36,000	หนี้สินหมุนเวียน	5,000
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	60,000	หนี้สินไม่หมุนเวียน	10,000
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	<u>5,000</u>	หนี้สินอื่นๆ	<u>1,000</u>
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนสุทธิ	55,000	รวมหนี้สินทั้งหมด	16,000
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	3,000	ส่วนของผู้ถือหุ้น	
สินทรัพย์อื่นๆ	<u>2,000</u>	ทุนหุ้นบุริมสิทธิ	50,000
		ทุนหุ้นสามัญ	20,000
		กำไรสะสม	<u>10,000</u>
		รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	<u>80,000</u>
รวมสินทรัพย์ทั้งหมด	<u>96,000</u>	รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	<u>96,000</u>

ตัวอย่างที่ 2.2 งบแสดงฐานะการเงินแบบรายงาน

บริษัท สีสหาย จำกัด
งบแสดงฐานะการเงิน
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25XX

(หน่วย : บาท)

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน	36,000
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	60,000
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	<u>(5,000)</u>
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนสุทธิ	55,000
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	3,000
สินทรัพย์อื่นๆ	<u>2,000</u>
รวมสินทรัพย์	<u>96,000</u>

หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

หนี้สินหมุนเวียน	50,000
หนี้สินไม่หมุนเวียน	10,000
หนี้สินอื่นๆ	<u>1,000</u>
รวมหนี้สิน	60,000
ส่วนของผู้ถือหุ้น	
ทุนหุ้นบริสุทธิ	50,000
ทุนหุ้นสามัญ	20,000
กำไรสะสม	<u>10,000</u>
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	<u>80,000</u>
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	<u>96,000</u>

การอธิบายความหมายของรายการในงบแสดงฐานะการเงิน

การจำแนกรายการในงบแสดงฐานะการเงินนั้นประกอบด้วย สินทรัพย์ หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น สามารถแจกแจงได้ดังนี้

1. สินทรัพย์

สินทรัพย์ (Assets) หมายถึง ทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่มีมูลค่าที่วัดได้เป็นตัวเงินที่ธุรกิจเป็นเจ้าของ ซึ่งจะมีตัวตนหรือไม่มีตัวตนก็ได้ เช่น เงินสด รถยนต์ สินค้า เป็นต้น เราสามารถจำแนกสินทรัพย์ออกเป็นประเภทต่างๆ 4 ประเภท ดังนี้

1. สินทรัพย์หมุนเวียน (Current Assets) หมายถึง สินทรัพย์ที่เป็นเงินสด หรือสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ภายใน 1 รอบระยะเวลาของการดำเนินธุรกิจหรือ 1 ปี ได้แก่ เงินสด เงินฝากธนาคาร เงินลงทุนระยะสั้น ลูกหนี้การค้า ตัวเงินรับ สินค้าคงเหลือ ลูกหนี้อื่นๆ รายได้ค้างรับ ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า และวัสดุสิ้นเปลือง เป็นต้น อธิบายแต่ละรายการได้ดังตารางที่ 2.4

ตารางที่ 2.4 รายการของสินทรัพย์หมุนเวียน

รายการของสินทรัพย์หมุนเวียน		
1.	เงินสด (Cash)	หมายถึง ธนบัตรและเหรียญกษาปณ์ที่ธุรกิจมีอยู่ในมือ รวมถึงเช็คที่ถึงกำหนดได้รับเงินแล้วแต่ธุรกิจยังไม่ได้นำไปขึ้นเงินหรือฝากธนาคาร ดราฟต์ ธนาณัติ แคมเช็คเชอร์เช็ค เป็นต้น
2.	เงินฝากธนาคาร (Deposit)	หมายถึง บัญชีเงินฝากธนาคารที่ธุรกิจมีอยู่ ไม่ว่าจะเป็นบัญชีเงินฝากกระแสรายวัน บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ บัญชีเงินฝากประจำ
3.	เงินลงทุนระยะสั้น (Short-term Investment)	หมายถึง การที่ธุรกิจได้นำเงินที่มีอยู่ไปลงทุนในหลักทรัพย์ หรือสินทรัพย์อื่น เช่น ทองคำ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเก็งกำไรในระยะสั้นๆ แล้วขายคืนภายใน 1 ปี
4.	ลูกหนี้การค้า (Account Receivable)	หมายถึง จำนวนเงินที่ลูกค้ามีภาระผูกพันที่จะต้องชดใช้ให้กับธุรกิจในอนาคตข้างหน้าอันเนื่องมาจากธุรกิจการค้า
5.	ตัวเงินรับ (Notes)	หมายถึง เอกสารหรือสัญญาที่ลูกค้าหรือลูกหนี้ได้ออกให้แก่ธุรกิจ เพื่อใช้เป็นเอกสารในการเรียกเก็บเงินภายหลัง เช่น ตัวแลกเงิน ตัวสัญญาใช้เงิน เช็คลงวันที่ล่วงหน้า เป็นต้น
6.	สินค้าคงเหลือ (Inventories)	หมายถึง สินค้าสำเร็จรูป งานระหว่างผลิต วัตถุดิบที่มีไว้เพื่อจำหน่าย หรือมีไว้เพื่อใช้ในการผลิต แต่ยังไม่ได้จำหน่ายออกจากธุรกิจ ยังคงเหลืออยู่ในธุรกิจ
7.	ลูกหนี้อื่นๆ (Other Receivables)	หมายถึง ลูกหนี้ที่เกิดจากเหตุการณ์อื่นที่ไม่ใช่เกิดจากการดำเนินธุรกิจตามปกติ เช่น เกิดจากการกู้ยืม เป็นต้น

ตารางที่ 2.4 (ต่อ) รายการของสินทรัพย์หมุนเวียน

รายการของสินทรัพย์หมุนเวียน		
8.	รายได้ค้างรับ (Accrued Revenue)	หมายถึง รายได้อื่นๆ ที่ไม่เป็นรายได้จากการดำเนินธุรกิจตามปกติที่ธุรกิจควรจะได้รับแต่ยังไม่ได้รับ เช่น ดอกเบี้ยค้างรับ เป็นต้น
9.	ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า (Prepaid Expenses)	หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ธุรกิจได้จ่ายเงินไปก่อนโดยที่ยังไม่ได้รับประโยชน์จากเงินที่จ่ายไปนั้น เช่น ค่าเบี้ยประกันภัยจ่ายล่วงหน้า ค่าเช่าจ่ายล่วงหน้า เป็นต้น
10.	วัสดุสิ้นเปลือง (Supplies)	หมายถึง วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในธุรกิจมีลักษณะใช้แล้วหมดไปภายใน 1 ปี เช่น น้ำมันหล่อลื่น ด้าย พงชักฟอก เป็นต้น และถ้าหากวัสดุสิ้นเปลืองนั้นใช้ในสำนักงาน ก็จะถูกเรียกว่า วัสดุสำนักงาน (Office Supplies) เช่น ปากกา ดินสอ ลวดเย็บกระดาษ เป็นต้น

2. เงินลงทุนระยะยาว (Long-term Investment) หมายถึง จำนวนเงินที่กิจการนำไปลงทุนในสินทรัพย์ต่างๆ เพื่อที่จะได้รับผลตอบแทนในอนาคตข้างหน้า โดยตั้งใจจะลงทุนเป็นระยะเวลานานเกินกว่า 1 ปี

3. สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน (Fixed Assets) หมายถึง สินทรัพย์ที่มีตัวตนและมีอายุการใช้งานเกิน 1 ปีที่ธุรกิจมีไว้ผลิตสินค้าหรือบริการเพื่อก่อให้เกิดรายได้กับธุรกิจ ตัวอย่างของสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ได้แก่ ที่ดิน อาคาร รถยนต์ เครื่องจักร เป็นต้น อย่างไรก็ตาม หากสินทรัพย์ที่มีตัวตนและมีอายุการใช้งานเกิน 1 ปี แต่ไม่ได้มีไว้เพื่อผลิตสินค้าหรือบริการ ก็ไม่ถือว่าเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน เช่น หากธุรกิจขายรถยนต์ รถยนต์ที่มีไว้เพื่อขายก็ไม่ถือว่าเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน แต่จะถือว่าเป็นสินค้าคงเหลือ หรือหากธุรกิจซื้อที่ดินไว้เพื่อการเก็งกำไร โดยหากราคาของที่ดินสูงขึ้นจะขายที่ดินแปลงนี้ออกไป ที่ดินแปลงนี้ก็ไม่ถือว่าเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน แต่จะถือว่าเป็นเงินลงทุนระยะยาว เป็นต้น

4. สินทรัพย์อื่น (Other Assets) หมายถึง สินทรัพย์อื่นที่นอกเหนือจากสินทรัพย์ที่ได้กล่าวมาแล้วทั้ง 3 ประเภท ในทางบัญชีสินทรัพย์อื่นนี้จะหมายถึง สินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน เช่น ลิขสิทธิ์ ลิขสิทธิ์ เป็นต้น ซึ่งสินทรัพย์อื่นนี้จะมีการใช้ประโยชน์เกิน 1 ปี

2. หนี้สิน

หนี้สิน (Liabilities) หมายถึง จำนวนเงินที่กิจการเป็นหนี้บุคคลหรือกิจการอื่น ซึ่งมีภาระผูกพันที่จะต้องชำระคืนให้กับบุคคลหรือธุรกิจเหล่านั้นในอนาคตข้างหน้า หนี้สินสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ หนี้สินหมุนเวียนและหนี้สินไม่หมุนเวียน โดยสามารถแบ่งเป็นรายการดังนี้

1. หนี้สินหมุนเวียน (Current Liabilities) หมายถึง หนี้สินที่ธุรกิจมีภาระผูกพันที่จะต้องชำระคืนภายในระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี ได้แก่ เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร เงินกู้ยืมธนาคารระยะสั้น เจ้าหนี้การค้า ตัวเงินจ่าย รายได้รับล่วงหน้า ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย และเจ้าหนี้อื่นๆ เป็นต้น สามารถนำมาอธิบายแต่ละรายการได้ ดังตารางที่ 2.5

ตารางที่ 2.5 รายละเอียดของหนี้สินหมุนเวียน

รายละเอียดของหนี้สินหมุนเวียน		
1.	เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร (Bank Overdraft)	หมายถึง เงินที่ธุรกิจเบิกเกินจากบัญชีเงินฝากกระแสสรววัน ซึ่งธนาคารยอมให้เบิกเกินบัญชีไปก่อนในระยะสั้นๆ ซึ่งธุรกิจจะต้องชำระคืนธนาคารในอนาคต
2.	เงินกู้ยืมธนาคารระยะสั้น (Short-term Bank Loan)	หมายถึง การที่ธุรกิจได้ทำสัญญาตกลงกับธนาคารในการกู้ยืมเงินจำนวนหนึ่ง โดยที่มีกำหนดชำระคืนภายใน 1 ปี
3.	เจ้าหนี้การค้า (Account Payable)	หมายถึง จำนวนเงินที่ธุรกิจมีภาระผูกพันที่จะต้องชำระให้กับบุคคลหรือธุรกิจอื่นเป็นค่าสินค้าหรือบริการที่ซื้อมาเป็นเงินเชื่อ
4.	ตัวเงินจ่าย (Notes Payable)	หมายถึง เอกสารที่ธุรกิจออกให้กับบุคคล เพื่อเป็นสัญญาว่าเมื่อครบกำหนดตามเอกสารนั้น จะจ่ายเงินให้กับผู้ที่ถือเอกสารในจำนวนเงินตามเอกสารนั้น
5.	รายได้รับล่วงหน้า (Deferred Revenue)	หมายถึง รายได้ที่ธุรกิจได้รับเงินมาแล้ว แต่ยังไม่ได้ส่งมอบสินค้าหรือบริการให้กับลูกค้า ซึ่งจะมีภาระผูกพันที่จะต้องส่งมอบสินค้าหรือบริการให้กับลูกค้าในอนาคต เนื่องจากได้รับเงินมาแล้ว
6.	ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย (Accrued Expenses)	หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่ครบกำหนดที่จะต้องจ่ายแล้ว แต่ธุรกิจยังไม่ได้จ่ายเงิน และยังไม่เคยรับรู้และมีการบันทึกบัญชีมาก่อน จนถึงวันสิ้นงวดบัญชีของธุรกิจ เช่น ค่าเช่าค้างจ่าย ค่าสาธารณูปโภคค้างจ่าย เป็นต้น
7.	เจ้าหนี้อื่นๆ (Other Payable)	หมายถึง ภาระผูกพันที่ธุรกิจจะต้องชำระหนี้ให้กับบุคคลหรือธุรกิจอื่นที่ไม่ใช่เจ้าหนี้การค้า เช่น เจ้าหนี้ที่เกิดจากการกู้ยืมระยะสั้นที่ไม่ใช่ธนาคาร เป็นต้น

2. หนี้สินระยะยาว (Long-term Liabilities) หมายถึง ภาระผูกพันที่ธุรกิจจะต้องชำระคืนบุคคลหรือธุรกิจอื่นที่มีระยะเวลาการชำระคืนเกิน 1 ปี แต่ถ้าหากหนี้สินระยะยาวใดที่จะถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปีข้างหน้า หนี้สินระยะยาวจำนวนนั้นจะถือเป็นหนี้สินหมุนเวียน ตัวอย่างเช่น ธุรกิจกู้เงินระยะยาวจากธนาคารจำนวน 4,000,000 บาท มีกำหนดชำระคืนเงินต้น 10 ปี ปีละ 400,000 บาท เริ่มชำระคืนเงินต้นปีหน้านี้เป็นปีแรก ดังนั้น เงินจำนวน 400,000 บาทที่จะต้องชำระคืนในปีหน้าจะถือว่าเป็นหนี้สินหมุนเวียน และหนี้สินระยะยาวจะเป็นจำนวนเงินเพียงแค่ 3,600,000 บาท หนี้สินระยะยาวแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ หุ้นกู้ เงินกู้ระยะยาวโดยมีการจำนอง และเงินกู้ระยะยาวโดยไม่มีการจำนอง อธิบายได้ตามตารางที่ 2.6 ดังนี้

ตารางที่ 2.6 ประเภทของหนี้สินระยะยาว

ประเภทของหนี้สินระยะยาว		
1.	หุ้นกู้ (Bonds Payable)	หมายถึง การที่ธุรกิจกู้เงินจากบุคคลภายนอก โดยออกหุ้นกู้ไว้ให้เป็นหลักฐาน ซึ่งธุรกิจจะจ่ายผลตอบแทนให้กับผู้ถือหุ้นกู้ในรูปของดอกเบี้ย ซึ่งหุ้นกู้นี้มักจะมีกำหนดการไถ่ถอนมากกว่า 1 ปี และเมื่อครบกำหนดไถ่ถอนแล้ว ธุรกิจก็ต้องนำเงินไปชำระคืนให้กับผู้ถือหุ้นกู้ ซึ่งเรียกว่าการไถ่ถอนหุ้นกู้นั่นเอง
2.	เงินกู้จำนอง (Mortgage Loan)	หมายถึง เงินกู้ระยะยาวโดยมีการจำนอง หรือหมายถึง การที่ธุรกิจได้ทำการกู้ยืมเงินจากบุคคล ธุรกิจ หรือสถาบันการเงิน โดยการนำสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนของธุรกิจไปจำนองกับผู้ให้กู้ไว้เพื่อเป็นหลักประกันเงินกู้ และเงินกู้นั้นมีกำหนดชำระคืนเงินต้นเกิน 1 ปีขึ้นไป
3.	เงินกู้ระยะยาว (Long – term Loan)	หมายถึง เงินกู้ระยะยาวโดยไม่มีการจำนอง หรือหมายถึง การที่ธุรกิจทำการกู้ยืมเงินระยะยาวจากบุคคล ธุรกิจ หรือสถาบันการเงิน โดยไม่ต้องมีหลักทรัพย์ไปค้ำประกัน และเงินกู้นั้นมีกำหนดชำระคืนเงินต้นเกิน 1 ปีขึ้นไป

3. ส่วนของเจ้าของ

ส่วนของเจ้าของ (Owner's Equity) หรือบางทีอาจเรียกว่า เป็นเจ้าของ (Proprietorship) หมายถึง มูลค่าของสินทรัพย์ที่เจ้าของธุรกิจเป็นเจ้าของโดยปราศจากการมีหนี้สินที่จะต้องชำระคืนในอนาคต ส่วนของเจ้าของของธุรกิจที่ดำเนินงานแต่ละรูปแบบมีความแตกต่างกันตามลักษณะของการดำเนินธุรกิจ ดังตารางที่ 2.7

ตารางที่ 2.7 ส่วนของเจ้าของตามความหมายของการดำเนินธุรกิจ

ส่วนของเจ้าของตามความหมายของการดำเนินธุรกิจ		
1.	กิจการเจ้าของคนเดียว (Individual Proprietorship)	สำหรับกิจการเจ้าของคนเดียว ส่วนของเจ้าของคือสินทรัพย์ที่เจ้าของธุรกิจนำมาลงทุนในธุรกิจเป็นครั้งแรก ซึ่งจะเรียกว่าทุน ทุนจะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นจากผลการดำเนินงานของธุรกิจที่มีกำไร หรือจากการที่เจ้าของธุรกิจนำสินทรัพย์มาลงทุนเพิ่มเติม และทุนจะมีจำนวนลดลงจากผลการดำเนินงานของธุรกิจที่ขาดทุน หรือจากการที่เจ้าของธุรกิจได้ถอนทุนคืนไป
2.	กิจการห้างหุ้นส่วน (Partnership)	สำหรับธุรกิจห้างหุ้นส่วน ส่วนของเจ้าของจะเรียกว่า ส่วนของเจ้าของ ซึ่งจะประกอบไปด้วย ทุนของผู้เป็นหุ้นส่วนแต่ละคน และทุนของผู้เป็นหุ้นส่วนแต่ละคนจะเพิ่มมากขึ้นเมื่อได้รับส่วนแบ่งกำไรหรือมีการลงทุนเพิ่ม และทุนของผู้เป็นหุ้นส่วนแต่ละคนจะลดลงเมื่อได้รับส่วนแบ่งการขาดทุนหรือเมื่อมีการถอนทุนคืน
3.	บริษัทจำกัด (Limited Company)	สำหรับธุรกิจประเภทบริษัทจำกัด ส่วนของเจ้าของจะเรียกว่า ส่วนของเจ้าของ ซึ่งจะประกอบไปด้วย ทุนเรือนหุ้น ไม่ว่าจะเป็นหุ้นสามัญหรือหุ้นบุริมสิทธิ ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ ซึ่งคือจำนวนเงินที่ได้มาจากการจำหน่ายหุ้นในราคาที่สูงกว่ามูลค่าที่ตราไว้ และกำไรสะสมหรือขาดทุนสะสม ซึ่งหมายถึงผลการดำเนินงานที่สะสมมาในแต่ละปีตั้งแต่เริ่มดำเนินธุรกิจ

ความหมายของงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ (Statement of Comprehensive Income) หมายถึง งบที่แสดงผลการดำเนินงานของธุรกิจในรอบระยะเวลาบัญชีที่กำหนดจะต้องไม่เกิน 1 ปี เพื่อวัดผลการดำเนินงานของธุรกิจว่ามีรายได้และค่าใช้จ่ายในรอบระยะเวลานั้นเท่าใด และเมื่อนำรายได้หักด้วยรายจ่ายแล้ว จะเป็นกำไรสุทธิ (Net Income or Net Profit) หรือขาดทุนสุทธิ (Net Loss) หรืองบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จหมายถึง งบการเงินที่แสดงผลการดำเนินงานของธุรกิจสำหรับรอบระยะเวลาหนึ่ง อาจเป็น 3 เดือน หรือ 6 เดือน ประกอบด้วย รายได้ ค่าใช้จ่าย และกำไรสุทธิ (ขาดทุนสุทธิ) อธิบายได้ดังนี้

1. รายได้

รายได้ (Revenue) หมายถึง สินทรัพย์ที่ธุรกิจได้รับมาจากการประกอบกิจกรรม หรือจำนวนที่ธุรกิจได้รับจากการขายสินค้าหรือบริการ แต่ความหมายในทางบัญชีจะกว้างกว่านั้น กล่าวคือ รายได้หมายถึง การเพิ่มขึ้นของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในรอบระยะเวลาบัญชี ในรูปของการได้รับหรือการเพิ่มค่าของสินทรัพย์ หรือการลดลงของหนี้สินอันส่งผลให้ส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ไม่รวมถึงเงินทุนที่ได้รับจากผู้มีส่วนร่วมในส่วนของผู้ถือหุ้น ดังนั้น ในความหมายของการบัญชีรายได้ อาจเกิดมาจากการขายสินค้าหรือบริการ การที่สินทรัพย์ที่ธุรกิจถือไว้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น หรือจากการที่เจ้าหนี้ลดหนี้ให้ในการปรับโครงสร้างหนี้ ประกอบด้วย รายได้หลักจากการขายสินค้าและรายได้อื่นๆ รายได้จากการขายแสดงถึง รายได้ที่มาจากการดำเนินธุรกิจหลัก โดยทั่วไปแล้วคือการขายสินค้าและบริการทั้งหมดที่ขายให้กับลูกค้า รายได้ประเภทนี้จะแสดงด้วยมูลค่าหรือราคาขายก่อนหักค่าใช้จ่ายใดๆ รายได้อื่นเป็นรายได้ที่ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินธุรกิจหลัก รายได้ประเภทนี้มักจะแสดงด้วยจำนวนที่ได้รับหรือคาดว่าจะได้รับสุทธิจากต้นทุนที่เกี่ยวข้อง เช่น กำไรจากการขายเงินลงทุน กำไรจากการขายสินทรัพย์ เป็นต้น

2. รายจ่าย

รายจ่าย (Costs) หมายถึง มูลค่าต้นทุนค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกิดจากการขายสินค้า การลดลงของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในรอบระยะเวลาบัญชีจากการจ่ายการลดค่าของสินทรัพย์ หรือการเพิ่มขึ้นของหนี้สินอันส่งผลให้ส่วนของผู้ถือหุ้นลดลง ทั้งนี้ไม่รวมถึงการแบ่งปันส่วนทุนให้กับผู้มีส่วนร่วมในส่วนของผู้ถือหุ้น ดังนั้น ในความหมายของการบัญชี ค่าใช้จ่ายจึงไม่ใช่มีเพียงต้นทุนของสินค้าหรือค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารเท่านั้น แต่รวมถึงผลขาดทุนจากการที่สินทรัพย์หรือสินค้าที่ธุรกิจถือไว้มีมูลค่าลดลง หรือขาดทุนจากไฟไหม้ด้วย ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายหลังจากการขายสินค้าและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ตัวอย่างเช่น ต้นทุนสินค้าที่ขาย ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร เป็นต้น

ต้นทุนขายแสดงต้นทุนของสินค้าที่ซื้อมา ต้นทุนการผลิตสินค้าสำเร็จรูป หรือต้นทุนค่าบริการ ซึ่งต้นทุนเหล่านี้จะเกี่ยวข้องโดยตรงกับรายได้

ค่าเสื่อมราคาถือเป็นรายจ่าย ซึ่งบางครั้งก็รวมไว้ในต้นทุนขาย บางครั้งก็แยกแสดงต่างหาก สำหรับผู้ผลิตสินค้า ค่าเสื่อมราคาจะรวมอยู่ในต้นทุนขาย เพราะว่าสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน โดยเฉพาะโรงงานและเครื่องจักรส่วนมากจะใช้สำหรับการผลิตสินค้า ดังนั้น ค่าเสื่อมราคาที่เกิดขึ้นจากโรงงานและเครื่องจักรจึงถือเป็นต้นทุนขายโดยตรง สำหรับผู้ค้าปลีกและผู้ให้บริการจะรวมค่าเสื่อมราคาไว้ในค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารมากกว่าในต้นทุนขาย ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารจะครอบคลุมรายการที่ไม่เกี่ยวกับการผลิตสินค้า เช่น เงินเดือนพนักงานขาย ค่าน้ำ ค่าไฟ และค่าวัสดุสำนักงาน เป็นต้น

3. กำไรขั้นต้น

กำไรขั้นต้น (Gross Profit) หมายถึง ผลต่างระหว่างรายได้จากการขายกับต้นทุนขายของสินค้าหรือบริการ เป็นการวัดความสำเร็จของธุรกิจในการรักษาส່ว่นต่างระหว่างรายได้กับต้นทุนการผลิต และ/หรือต้นทุนการซื้อสินค้าหรือบริการ

4. กำไรก่อนภาษี

กำไรก่อนภาษี (Profit Before Tax) จะสะท้อนถึงกำไรของธุรกิจหลังจากหักค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน บวกรายได้อื่น และหักค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้เกิดจากการดำเนินงานของธุรกิจแล้ว สำหรับธุรกิจที่มีผลการดำเนินงานขาดทุนไม่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล

5. กำไรก่อนรายการพิเศษ

กำไรก่อนรายการพิเศษ (Profit Before Extraordinary) เป็นกรณีที่บัญชีรายการพิเศษแสดงผลกระทบของภาษีที่มีต่อความสามารถในการทำกำไรปกติ

6. กำไรสุทธิ

กำไรสุทธิ (Net Profit or Earnings After Tax) หมายถึง รายได้ส่วนที่มากกว่าค่าใช้จ่าย ถ้าค่าใช้จ่ายมากกว่ารายได้ ส่วนที่มากกว่าดังกล่าวจะเรียกว่า ขาดทุนสุทธิ

7. ขาดทุนสุทธิ

ขาดทุนสุทธิ (Net loss) หมายถึง ส่วนของรายได้ที่ต่ำกว่าค่าใช้จ่าย

การเงินธุรกิจ

BUSINESS FINANCE

เนื้อหาที่สำคัญของวิชา **การเงินธุรกิจ** คือ ความรู้เบื้องต้นของการบริหารการเงินทางธุรกิจ บทบาทของผู้บริหารการเงินของธุรกิจ การวิเคราะห์งบการเงิน การบริหารเงินทุนหมุนเวียน การบริหารเงินสดและหลักทรัพย์ตามความต้องการของตลาด การวางแผนทางการเงิน งบกระแสเงินสด การบริหารลูกหนี้ การบริหารสินค้าคงเหลือ ปัจจัยดอกเบี้ยเพื่อการตัดสินใจ งบจ่ายลงทุน ค่าของทุน การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงปริมาณ เงินทุนระยะสั้น เงินทุนระยะปานกลาง และเงินทุนระยะยาว และนโยบายเงินปันผล

โดยมีจุดเด่นคือ อ่านเข้าใจง่าย เพราะมีเทคนิคการนำเสนอที่เข้าใจได้ง่าย เช่น การใช้ตารางเปรียบเทียบ การสร้างแผนภูมิเพื่ออธิบายความหมาย จึงเหมาะสำหรับนักศึกษาระดับ ปวส. และปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ รวมทั้งผู้สนใจทางด้านการเงินธุรกิจ

ประวัติผู้เขียน

ผศ. เจลิมขวัญ คุรบุญยงค์

ตำแหน่งปัจจุบัน

อาจารย์ประจำหลักสูตรการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

การศึกษา

บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การบัญชี) มหาวิทยาลัยสยาม

ผลงานเขียน

การจัดการการเงิน การวิเคราะห์รายงานทางการเงิน การบัญชีเพื่อการจัดการ และ หลักการลงทุน

ผลงานแปลและเรียบเรียง

วิเคราะห์เจาะลึกอัตราส่วนทางการเงิน

ผลงานวิจัย

- คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์สำหรับอุตสาหกรรมญี่ปุ่นในประเทศไทย
- การพัฒนาระบบการบริหารจัดการการเงินของวิสาหกิจชุมชน
- โครงการวิจัยแม่บทสหกิจศึกษาของเครือข่ายอุดมศึกษามหาภาคกลางตอนบน
- ความเชื่อมั่นของเกษตรกรไทยที่มีต่อแผนเงินกู้ Miyazawa
- วิเคราะห์งบการเงินเพื่อศึกษาแนวโน้มการลงทุนของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- วิเคราะห์ผลตอบแทนและความเสี่ยงด้วยตัวแบบ CAPM

www.se-ed.com

sbc.fans

ISBN 9786160841608

9 786160 841608

189 บาท

บริหารธุรกิจ/คู่มือเรียน-งบการเงิน,
การเงิน